

"Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 29 тамыздағы № 711 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**
«Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң
Премьер-Министрі К. Мәсімов
Жоба

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы

Осы Заң Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметіне кіру, оны өткеруге және тоқтатуға байланысты қоғамдық қатынастарды реттейді, сондай-ақ мемлекеттік қызметшілердің құқықтық жағдайын (мәртебесін), материалдық қамтамасыз етілуі мен әлеуметтік қорғалуын және адамдардың мемлекеттік органдардағы жұмысының өзге де мәселелерін айқындайды.

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

- 1) «А» корпусы – кадр резервіне іріктеудің, конкурстық іріктеудің, мемлекеттік қызметті өткеру мен тоқтатудың айрықша тәртібі, сондай-ақ арнайы біліктілік талаптары көзделген басқарушылық деңгейдегі мемлекеттік әкімшілік лауазымдар;
- 2) «Б» корпусы – «А» корпусына енгізілмеген мемлекеттік әкімшілік лауазымдар;
- 3) (біліктілік талаптары – мемлекеттік лауазымға орналасуға үміткер азаматтарға білімі, жұмыс тәжірибесі және құзыреті бойынша қойылатын талаптар;
- 4) лауазымды адам – билік өкілінің функцияларын тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда немесе жергілікті атқарушы органдарда ұйымдастырушылық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам ;
- 5) лауазымдық өкілеттіктер – мемлекеттік қызметшілер өз қызметін жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың немесе жергілікті атқарушы органдардың алдында

тұрған мақсаттар мен міндеттерге сай келетін нақты мемлекеттік лауазыммен көзделген құқықтар мен міндеттер;

6) мемлекеттік әкімшілік қызметші – Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген жағдайларды қоспағанда, өз қызметін тұрақты кәсіби негізде жүзеге асыратын мемлекеттік қызметші;

7) мемлекеттік әкімшілік лауазым санаты – тиісті біліктілік талаптары бар мемлекеттік әкімшілік лауазымдар жиынтығы;

8) Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі – мемлекеттік биліктің міндеттері мен функцияларын іске асыруға бағытталған лауазымдық өкілеттіктерді атқару жөніндегі мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік органдардағы немесе жергілікті атқарушы органдардағы қызметі;

9) «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резерві – «А» корпусының бос не уақытша бос мемлекеттік лауазымдарына орналасуға үміткер Қазақстан Республикасы азаматтарының Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қалыптастырылып, жүйеленген тізімі;

10) мемлекеттік қызметші – мемлекеттік органда немесе жергілікті атқарушы органда Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен республикалық немесе жергілікті бюджеттерден не Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаражатынан ақы төленетін лауазымды атқаратын және мемлекеттің міндеттері мен функцияларын іске асыру мақсатында лауазымдық өкілеттіктерді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының азаматы;

11) мемлекеттік қызметшілердің қызмет этикасы – мемлекеттік қызметшілердің осы Заңда, Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Этика кодексінде белгіленген мінез-құлық қағидалары;

12) мемлекеттік лауазым – мемлекеттік органның немесе жергілікті атқарушы органның нормативтік құқықтық актілерде белгіленген лауазымдық өкілеттіктер және лауазымдық міндеттер аясы жүктелген құрылымдық штат бірлігі;

13) мемлекеттік саяси қызметші – тағайындалуы (сайлануы), босатылуы және қызметі саяси-айқындаушы сипатта болатын және саяси мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін жауаптылықта болатын мемлекеттік қызметші;

14) мүдделер қақтығысы – мемлекеттік қызметшінің жеке басының мүдделері өзінің лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше атқармауына әкеп соғуы мүмкін болатын кездегі мемлекеттік қызметшінің жеке басының мүдделері мен оның лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық;

15) тәлімгер – мемлекеттік қызметке алғаш рет қабылданған адамға бекітілген, оның кәсіби бейімделуіне практикалық көмек көрсететін мемлекеттік қызметші;

16) уақытша бос мемлекеттік лауазым – аталған лауазымды атқаратын мемлекеттік қызметшінің іссапарға жіберілуіне, әлеуметтік демалыста не мемлекеттік тапсырыс негізінде оқуда болуына, сондай-ақ ауыруы салдарынан, егер ауру Қазақстан

Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі екі айдан астам еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімін белгілеуі мүмкін ауру түрлерінің тізбесіне енген болса, оның жұмыс орнында болмауына және уақытша бос мемлекеттік лауазым ;

17) құзыреттер – нақты мемлекеттік лауазымда тиімді қызмет атқару үшін қажетті білімнің, икемнің және дағдылардың жиынтығы;

18) уәкілетті комиссия – осы заңның талаптарына сәйкес, мемлекеттік әкімшілік қызметіне азаматтардың кіруі, оны өткеру және тоқтату мәселелерін қарастыру жөніндегі және мемлекеттік органдарға шетелдік қызметкерлерді тарту мәселелерін қарастыру жөніндегі комиссия ;

19) бонус – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік қызметшілерге олардың қызметінің тиімділігін бағалау нәтижелері бойынша белгіленетін ақшалай төлем ;

20) үстемеақы – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшісіне белгіленген лауазымдық айлықақысына ақшалай қосымша ақы ;

21) іссапарға жіберу – Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік қызметшілердің бұрынғы жұмыс орнын (лауазымын) сақтай отырып, басқа мемлекеттік органдарда, Қазақстан Республикасының шет елдердегі мекемелерінде және өзге де ұйымдарында лауазымға орналасуы ;

22) төменгі лауазым – мемлекеттік қызметшілер лауазымдарының тізіліміне сәйкес санаты мемлекеттік органның немесе жергілікті атқарушы органның штат кестесінде көзделген лауазымдар санаттарының арасында төменгі болып табылатын лауазым.

2-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет туралы заңнамасы

1. Мемлекеттік қызметтің құқықтық негізін Қазақстан Республикасының Конституциясы, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі, осы Заң, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілері құрайды.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңда көзделгендерден өзгеше қағидалар белгіленсе, онда халықаралық шарттың қағидалары қолданылады.

3-бап. Осы Заңның қолданылуы

1. Осы Заңның күші :

Қазақстан Республикасының Конституциясында, конституциялық заңдарында немесе өзге де заңнамалық актілерінде олар үшін өзгедей құқықтық мәртебе белгіленген жағдайларды қоспағанда, барлық мемлекеттік қызметшілерге ;

Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде реттелмеген бөлігінде Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жергілікті өкілді органдар тағайындайтын немесе сайланатын

мемлекеттік әкімшілік қызметшілерге;
құқық қорғау туралы заңнамалық актілерде көзделген ерекшеліктерімен, құқық қорғау қызметін өткеріп жүрген адамдарға қолданылады.

2. Осы Заңның күші мыналарға таратылмайды:

1) техникалық қызмет көрсетуді жүзеге асыратын және мемлекеттік органдардың немесе жергілікті атқарушы органдардың жұмыс істеуін қамтамасыз ететін адамдар;

2) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және оның ведомстволарының қызметкерлері мен техникалық қызметшілері;

3) қызметін мемлекеттік органдарда немесе жергілікті атқарушы органдарда еңбек заңнамасына сәйкес еңбек шарты негізінде жүзеге асыратын адамдар, оның ішінде мемлекеттік органдардың шетелдік қызметкерлері мемлекеттік әкімшілік қызметшілерге жатпайды.

4-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметінің негізгі қағида ттары

1. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік қызмет:

1) заңдылық;

2) қазақстандық патриотизм;

3) мемлекеттік биліктің заң шығарушылық, атқарушылық және сот тармақтарына бөлінуіне қарамастан, мемлекеттік қызмет жүйесінің біртұтастығы;

4) азаматтар құқықтарының, бостандықтарының және заңды мүдделерінің мемлекет мүдделері алдындағы басымдығы;

5) мемлекеттік органдар қызметінің тиімділігі, нәтижелілігі, ашықтығы;

6) азаматтардың мемлекеттік қызметке қол жеткізуге тең құқығы;

7) азаматтардың мемлекеттік қызметке кіруінің еріктілігі;

8) мемлекеттік қызметшілердің кәсібилігі;

9) меритократия – жеке сіңірген еңбектері мен жетістіктерін мойындау, қабілеттері мен кәсіби даярлығына сәйкес мемлекеттік қызмет бойынша жоғарылату;

10) жоғары тұрған мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдар өз өкілеттігі шегінде қабылдаған шешімдерді орындаудың бағынысты мемлекеттік қызметшілер мен төмен тұрған мемлекеттік органдардың қызметшілері үшін міндеттілігі;

11) мемлекеттік қызметшілердің бақылауда болуы және есептілігі;

12) мемлекеттік қызметшілердің қызметтік міндеттерін орындамағаны не тиісінше орындамағаны және өздерінің өкілеттігін асыра пайдаланғаны үшін жеке жауаптылығы;

13) әдептілік және құқық бұзушылықтарға төзбеушілік;

14) мемлекеттік құпияларды немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны не таратылуы шектелген мәліметтерді құрайтын қызметті қоспағанда, қоғамдық пікір мен жариялылықты ескеру;

15) мемлекеттік қызметшілердің құқықтық және әлеуметтік қорғалуы;

16) мәні бірдей жұмыстарды орындағаны үшін еңбекке ақыны тең төлеу;
17) мемлекеттік қызметшілерді қызметтік міндеттерін үлгілі атқарғаны, мінсіз мемлекеттік қызметі, ерекше маңызды және күрделі тапсырмаларды орындағаны үшін к ө т е р м е л е у ;

18) мемлекеттік қызметшілерді оқытуды үздіксіз жүргізу, олардың қажетті өз к ұ з ы р е т т е р і н да м ы т у ;

19) мемлекеттік қызметшілерді даярлаудың, қайта даярлау мен біліктілігін арттырудың практикалық бағдарлануы қағидаттарына негізделеді.

2. Мемлекеттік органдарда немесе жергілікті атқарушы органдарда саяси партиялардың ұйымдарын құруға жол берілмейді. Мемлекеттік қызметшілер лауазымдық міндеттерін атқару кезінде заңнама талаптарын басшылыққа алады және саяси партиялардың, қоғамдық бірлестіктер мен олардың органдарының шешімдеріне байланысты болмайды.

5-бап. Мемлекеттік қызмет істері жөніндегі уәкілетті о р г а н

1. Мемлекеттік қызмет істері жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) – Қазақстан Республикасының Президентіне тікелей бағынысты және есеп беретін, мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында бірыңғай мемлекеттік саясатты, мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын бағалау мен бақылауды іске асыруды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2. У ә к і л е т т і о р г а н :

1) мемлекеттік қызметтің нормативтік құқықтық базасын жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлейді, сондай-ақ өз құзыреті шегінде заңнамада белгіленген тәртіппен нормативтік құқықтық актілер қабылдайды;

2) мемлекеттік әкімшілік лауазымдар санаттарына үлгілік біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

3) мемлекеттік қызмет персоналы жөніндегі автоматтандырылған бірыңғай дерекқорды (ақпараттық жүйені) қалыптастыру бойынша жалпы үйлестіруді қоса алғанда, мемлекеттік саяси және әкімшілік қызметшілерінің кадр құрамы жай-күйінің, сондай-ақ мемлекеттік қызметтің мемлекеттік саяси және әкімшілік лауазымдарының мониторингін жүргізеді;

4) «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервін қалыптастырады;

5) мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді және мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға орналасуға кандидаттарды тестілеу тәртібін, бағдарламаларын айқындайды, сондай-ақ тестілеуді ұйымдастырады;

6) осы Заңға сәйкес мемлекеттік саяси және әкімшілік қызметшілер лауазымдарының тізілімін, сондай-ақ актілерді әзірлейді және Қазақстан Республикасының Президентіне бекітуге ұсынады;

7) министрліктер мен орталық мемлекеттік органдардың жауапты хатшылары мен аппарат басшыларының мәртебесі мен құзыреттерін анықтайтын актілерді әзірлейді және Қазақстан Республикасының Президентіне бекітуге ұсынады;

8) мемлекеттік органдардың мемлекеттік қызметшілерді даярлау, қайта даярлау және біліктілігін арттыру, оның ішінде шетелдерде даярлау, қайта даярлау және біліктілігін арттыру мәселелері жөніндегі қызметін үйлестіреді;

9) мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру бойынша мемлекеттік тапсырысты қалыптастыру мен орналастыруды үйлестіреді;

10) «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес мемлекеттік органдардың мемлекеттік қызмет саласындағы заңнаманы сақтауына, мемлекеттік қызметшілердің қызметтік этиканы сақтауына тексеру нысанында және басқа да нысандарда мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады;

11) мемлекеттік әкімшілік лауазымға орналасуға арналған конкурстарды өткізу тәртібін айқындайды;

12) кандидаттың қойылатын біліктілік талаптарына сай келуі бөлігінде мемлекеттік әкімшілік лауазымға тағайындауға келісім береді;

13) мемлекеттік әкімшілік қызметшінің лауазымдық нұсқаулығын әзірлеу мен бекіту тәртібін айқындайды;

14) Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігімен келісе отырып, мемлекеттік әкімшілік қызметтің персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) туралы үлгілік ережені бекітеді;

15) мемлекеттік әкімшілік қызметтің кадрлық іс қағаздарын жүргізу құжаттарының үлгілік нысандарын әзірлейді және бекітеді;

16) лауазымды тұлғалар мен мемлекеттік органдарға осы Заңды және өзге де нормативтік құқықтық актілерді бұза отырып қабылдаған шешімдерінің күшін жою туралы ұсыныстар енгізеді;

17) мемлекеттік қызмет мәселелері жөніндегі халықаралық шарттардың жобаларын дайындауға қатысады;

18) мемлекеттік органдарда персоналды басқару тиімділігін бағалауды жүзеге асырады;

19) персоналды басқару қызметтерінің (кадр қызметі) жұмысына әдіснамалық басшылық етуді Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын тәртіппен үйлестіреді және жүзеге асырады;

20) жеке және заңды тұлғалардың мемлекеттік қызмет туралы заңнаманың нормаларын бұзуы, сондай-ақ қызметтік этиканы сақтау мәселелері бойынша мемлекеттік органдардың немесе лауазымды адамдардың әрекеттері мен шешімдеріне жасалған шағымдарын қарайды;

21) мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің тағылымдамадан өтуін ұйымдастыру бойынша мемлекеттік органдардың қызметін үйлестіруді жүзеге асырады;

22) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

3. Мемлекеттік қызмет істері жөніндегі органдардың бірыңғай жүйесін уәкілетті орган, оның аумақтық бөлімшелері, уәкілетті органға ведомстволық бағынысты ұйымдар құрайды.

Аумақтық бөлімшелер өз қызметін уәкілетті органның Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген құзырет шегінде жүзеге асырады.

4. Уәкілетті органның облыстарда, республикалық маңызы бар қалада, астанада Этика жөніндегі кеңестері болады, олар туралы ережені уәкілетті органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.

5. Уәкілетті орган мен оның аумақтық бөлімшелерінің шешімдері бұйрықтар нысанында ресімделеді.

6-бап. Персоналды басқару қызметі (кадр қызметі)

1. Персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) өз құзыреті шегінде:

1) мемлекеттік органның құрылымдық бөлімшелерінің Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет туралы заңнамасын орындауы жөніндегі қызметін үйлестіреді;

2) тәртіптік, конкурстық және кадр мәселелері жөніндегі өзге де комиссиялардың қызметін ұйымдастырады;

3) бағалауды, конкурстық іріктеуді жүргізу, мемлекеттік қызметшілерді қызмет бойынша жоғарылату, қызметтік тексеріс жүргізу, мемлекеттік қызметшілерді тәртіптік жауаптылыққа тарту, мемлекеттік қызметшілерді қызметінен шығару рәсімдерінің сақталуын қамтамасыз етеді;

4) кадрларды іріктеуді ұйымдастырады, мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік қызметті өткеруіне байланысты құжаттарды ресімдейді, мемлекеттік қызметшілердің дербес деректерін, бағалау оқудан өту нәтижелері туралы мәліметтерді, оның ішінде мемлекеттік қызмет персоналы жөніндегі автоматтандырылған бірыңғай дерекқорда (ақпараттық жүйеде) есепке алуды жүзеге асырады;

5) мемлекеттік қызметте болуына байланысты шектеулердің сақталуын қамтамасыз етеді;

6) мемлекеттік қызметшілердің белгіленген мерзімге сәйкес тағылымдамасын, тәлімгерлігін, қызметін бағалауды, даярлығын, қайта даярлығын және біліктілігін арттыруды ұйымдастырады, мемлекеттік қызметшілерді көтермелеуді қолдану тәртібін әзірлейді;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

2. Персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) мемлекеттік органның басқа құрылымдық бөлімшелерінен ұйымдық жағынан дербес болады, жауапты хатшыға

немесе аппарат басшысына, ал жауапты хатшы және аппарат басшысы лауазымы енгізілмеген мемлекеттік органдарда мемлекеттік органның басшысына тікелей б а ғ ы н а д ы .

3. Облыстарда, республикалық маңызы бар қалаларда, астанада, аудандарда, қалаларда тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің бюджеттерінен қаржыландырылатын атқарушы органдар үшін Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет туралы заңнамасына сәйкес персоналды басқарудың бірыңғай қызметін (кадр қызметін) құруға жол беріледі. Жергілікті бюджеттерден қаржыландырылатын облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандық, қалалық атқарушы органдардың персоналды басқарудың бірыңғай қызметі (кадр қызметі) осы атқарушы органдардың басшыларын тағайындауға құқығы бар адамның шешімімен құрылады.

Орталық мемлекеттік органның және оның ведомствосының аудандық, қалалық аумақтық бөлімшелері үшін орталық мемлекеттік органның және оның ведомствосының өңіраралық немесе облыстық аумақтық бөлімшесінде персоналды басқарудың бірыңғай қызметін (кадр қызметін) құруға жол беріледі. Аудандық, қалалық аумақтық бөлімшелердің персоналды басқарудың бірыңғай қызметі (кадр қызметі) орталық мемлекеттік органның және оның ведомствосының өңіраралық немесе облыстық аумақтық бөлімшесі басшысының шешімімен немесе жоғары тұрған органның шешімімен құрылады.

7-бап. Мемлекеттік қызметшілер лауазымдарын сыныптау

1. Мемлекеттік қызмет лауазымдары Конституцияға, заңдарға және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес қалыптастырылады.

2. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілер үшін лауазымдар санаттары белгіленеді. Мемлекеттік саяси қызметшілер үшін лауазымдар санаттары белгіленбейді.

3. Мемлекеттік саяси және әкімшілік қызметшілер лауазымдарының тізілімін уәкілетті органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.

4. Әскери қызметшілер, арнайы мемлекеттік органдар қызметкерлері және құқық қорғау органдары, мемлекеттік фельдъегерлік қызмет лауазымдарының тізілімін Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.

2-тарау. Мемлекеттік қызметшілердің құқықтық жағдайы

8-бап. Мемлекеттік қызметшілердің мәртебесі және олардың құқықтық кепілдіктері

Мемлекеттік қызметшінің мәртебесі мемлекеттік қызметшінің Қазақстан Республикасының азаматы ретінде, Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулермен қоса, мемлекеттік қызметте болуына байланысты жалпы құқықтарын, бостандығы мен міндеттерін, сондай-ақ мемлекеттік қызметтің

ерекшеліктеріне негізделген құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін қамтиды.

Қазақстан Республикасының азаматтары мемлекеттік қызметшінің мәртебесіне Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен мемлекеттік қызметке тағайындалған күнінен бастап ие болады және мемлекеттік қызмет тоқтатылған күннен бастап одан айрылады.

9-бап. Мемлекеттік қызметшілердің негізгі құқықтары

Мемлекеттік қызметшінің:

1) Республиканың азаматтарына Конституциямен және Қазақстан Республикасының заңдарымен кепілдік берілетін құқықтар мен бостандықтарды п а й д а л а н у ғ а ;

2) өзіне мәлім болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың анық жағдайлары туралы өзі жұмыс істейтін мемлекеттік орган басшылығының назарына және (немесе) құқық қорғау органдарына жеткізген жағдайда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құқықтық және өзге де қорғалуға;

3) еңбегінің қорғалуына, денсаулығының сақталуына, қауіпсіз және жоғары өнімді жұмыс істеуі үшін қажетті еңбек жағдайының жасалуына;

4) әлеуметтік және құқықтық қорғауға;

5) өз өкілеттігі шегінде мәселелерді қарауға және олар бойынша шешімдер қабылдауға қатысуға, тиісті органдар мен лауазымды адамдардың оларды орындауын т а л а п е т у ғ е ;

6) лауазымдық міндеттерді атқару үшін белгіленген тәртіппен ұйымдардың меншік нысанына қарамастан, оларда болуға;

7) басшыдан мемлекеттік қызметшінің атқаратын лауазымына сәйкес қызметтік өкілеттіктерінің міндеттері мен көлемін дәл белгілеуді талап етуге;

8) жеке басының қадір-қасиетінің құрметтелуіне, басшылар, өзге де лауазымды адамдар және азаматтар тарапынан өзіне әділ және құрметпен көзқарас жасалуына;

9) өзі атқаратын лауазымға, жұмыс сапасына, тәжірибесіне және осы Заңда белгіленген өзге де негіздерге қарай ынталандырылуына және еңбегіне ақы төленуіне;

10) тиісті бюджет қаражаты есебінен қайта даярлануға және біліктілігін арттыруға;

11) мемлекеттік орган оны Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де жағдайларда жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша мемлекеттік тапсырыс шеңберінде оқуға немесе тағылымдамаға жіберген жағдайда жұмыс орнының (ла у а з ы м ы н ы ң) са қ т а л у ы н а ;

12) өзінің мемлекеттік қызмет өткеруіне қатысты материалдармен кедергісіз танысуға, қажет болған жағдайларда жеке түсініктеме беруге;

13) біліктілігі, құзыреттілігі, қабілеті, сіңірген еңбегі және өзінің қызметтік міндеттерін адал орындауы ескеріле отырып, қызметі бойынша жоғарылауға;

14) қызметшінің пікірінше негізсіз айып тағылған жағдайда қызметтік тексеру

жүргізілуін талап етуге ;

15) мемлекеттік қызметтің беделін түсіретін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық не этикалық құқық бұзушылық үшін оның жауапкершілігін қарау жағдайларын қоспағанда, мемлекеттік қызметтен өз қалауы бойынша босауға;

16) зейнетақымен және әлеуметтік қамсыздандырылуға;

17) өз лауазымдық міндеттерін орындау үшін белгіленген тәртіпте қажетті ақпараттар мен құжаттарды сұратуға;

18) жоғары тұрған мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдарға мемлекеттік қызметті жетілдіру жөнінде ұсыныстар енгізуге құқығы бар.

Мемлекеттік қызметшінің өзге де құқықтары Қазақстан Республикасы Президентінің заңдарымен және актілерімен белгіленуі мүмкін.

10-бап. Мемлекеттік қызметшілердің негізгі міндеттері

Мемлекеттік қызметшілер :

1) Конституция мен Қазақстан Республикасының заңнамаларын сақтауға;

2) Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен тәртіппен мемлекеттік қызметшінің анын беруге ;

3) азаматтар мен заңды тұлғалар құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етуге, заңнамада белгіленген тәртіп пен мерзімде азаматтардың өтініштерін қарауға, олар бойынша қажетті шаралар қолдануға ;

4) өзіне берілген құқықтар шегінде және лауазымдық міндеттеріне сәйкес өкілеттігін жүзеге асыруға ;

5) лауазымдық өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде саяси партиялардың, діни және өзге де қоғамдық бірлестіктердің қызметінен бейтарап және тәуелсіз болуға;

6) қызметтік тәртіпті сақтауға ;

7) Қазақстан Республикасының заңдарында бекітілген шектеулерді өзіне қабылдауға ;

8) қызмет этикасы нормаларын сақтауға ;

9) басшылардың бұйрықтары мен өкімдерін, жоғары тұрған органдар мен лауазымды адамдардың өз өкілеттігі шегінде шығарған шешімдері мен нұсқауларын орындауға ;

10) мемлекеттік құпияларды және заңмен қорғалатын өзге де құпияны сақтауға, оның ішінде мемлекеттік қызметті тоқтатқаннан кейін де, заңмен белгіленген белгілі бір уақыт ішінде, ол жөнінде қолхат бере отырып сақтауға;

11) қызметтік міндеттерін атқару кезінде алған, азаматтардың жеке өмірін, ар-намысын және қадір-қасиетін қозғайтын мәліметтерді жария етпеуге және олардан, заңнамада көзделген жағдайларды қоспағанда, мұндай ақпарат беруді талап етпеуге;

12) мемлекеттік меншіктің сақталуын қамтамасыз етуге, өзіне сеніп тапсырылған мемлекеттік меншікті тек қызметтік мақсатта пайдалануға;

13) өздеріне мәлім болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы өздері жұмыс істейтін мемлекеттік орган басшылығының назарына және (немесе) құқық қорғау органдарына дереу хабарлауға;

14) қызметтік міндеттерін тиімді атқару үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыруға;

15) уәкілетті органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті айқындаған тәртіп пен мерзімде оқуды аяқтағаннан кейін өздерін жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша мемлекеттік тапсырыс шеңберінде оқуға жіберген мемлекеттік органда, сондай-ақ мемлекеттік қызметте тікелей жұмысты өтеуге міндетті;

16) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік органдардың ақпараттық ресурстарымен жұмыс жасау процесінде ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге міндетті.

Мемлекеттік қызметшінің өзге де міндеттері Қазақстан Республикасы Президентінің заңдарында және актілерінде белгіленуі мүмкін.

11-бап. Мемлекеттік қызметте болуға байланысты шектеулер

1. Мемлекеттік қызметшінің:

1) өкілді органдардың депутаты болуға;

2) педагогтік, ғылыми және өзге де шығармашылық қызметті қоспағанда, басқа да ақылы қызметпен айналысуға;

3) кәсіпкерлік қызметпен айналысуға, оның ішінде, егер коммерциялық ұйымды басқаруға тікелей қатысу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оның қызметтік міндетіне кірмейтін болса, егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше белгіленбесе, ұйымдық-құқықтық нысанына қарамастан, коммерциялық ұйымды басқаруға қатысуға;

4) үшінші тұлғалардың істері бойынша өзі қызмет істейтін не өзіне тікелей бағынысты немесе өзінің бақылауындағы мемлекеттік органда өкіл болуға;

5) өзінің қызметтік іс-әрекетін материалдық-техникалық, қаржылық және ақпараттық қамтамасыз ету құралдарын, басқа да мемлекеттік мүлік пен қызметтік ақпаратты қызметтік емес мақсатта пайдалануға;

6) ереуілдерді қоса алғанда, мемлекеттік органдардың қалыпты жұмыс істеуіне және қызметтік міндеттерді орындауға кедергі келтіретін әрекеттерге қатысуға;

7) лауазымдық өкілеттігін орындауға байланысты азаматтар мен заңды тұлғалар көрсететін қызметті жеке мақсатына пайдалануға құқығы жоқ.

2. Мемлекеттік қызметші мемлекеттік қызметке кіріскеннен кейін бір ай ішінде, осы адамға заңды түрде тиесілі ақшаны, сондай-ақ мүліктік жалдауға берілген мүлікті қоспағанда, коммерциялық ұйымдардың жарғылық капиталындағы, өзінің меншігіндегі үлестерді, акцияларды (акцияны) және пайдаланылуы табыс алуға әкелетін өзге де мүлікті мемлекеттік қызметті өткеру уақытында Қазақстан Республикасының

заңнамасында белгіленген тәртіппен сенімгерлік басқаруға беруге міндетті. Мүлікті сенімгерлік басқаруға арналған шартты нотариат куәландыруға тиіс. Мемлекеттік қызметші мүлікті сенімгерлік басқаруға арналған шарттың нотариат куәландырған көшірмесін нотариат куәландырған күннен бастап он күн мерзімде жұмыс орны бойынша персоналды басқару қызметіне (кадр қызметіне) ұсынады. Мемлекеттік қызметшілердің мүлікті сенімгерлік басқаруға беру қағидаларын Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

3. Қазақстан Республикасы Үкіметінің мүшелерін, Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің Төрағасы мен мүшелерін қоспағанда, мемлекеттік қызметшілердің өздеріне тиесілі облигацияларды, ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайларын сенімді басқаруға бермеуіне болады.

4. Мемлекеттік қызметшінің сенімгерлік басқаруға берілген мүліктен кіріс алуға құқығы бар.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің мүшелерін, Қазақстан Республикасы Конституциялық Кеңесінің Төрағасы мен мүшелерін қоспағанда, мемлекеттік қызметшілер тұрғын үйлерін мүліктік жалдауға беруге құқылы.

5. Мемлекеттік қызметшінің мүлігін сенімгерлік басқаруға беру ережесі Қазақстан Республикасы Үкіметімен бекітіледі.

6. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төрағасы мен оның орынбасарлары аталған лауазымдарға тағайындалған күнінен бастап бір ай мерзімде өздеріне тиесілі инвестициялық қорлардың пайларын, облигацияларды және коммерциялық ұйымдардың акцияларын сенімгерлік басқаруға беруге және оларды сенімгерлік басқаруға арналған, нотариат куәландырған шарттың көшірмесін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің кадр қызметіне ұсынуға міндетті.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Төрағасы мен оның орынбасарлары инвестициялық қорлардың пайларын, облигацияларды, коммерциялық ұйымдардың акцияларын сатып алуға құқылы емес.

7. Заңдарда көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік қызметшіге өзінің жақын туыстары (ата-аналары, балалары, бала асырап алушылар, асырап алған балалар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, аталары, әжелері, немерелері) немесе ері (зайыбы) атқаратын қызметке тікелей бағынысты лауазым атқаруына болмайды.

3-тарау. Мемлекеттік қызметке кіру

12-бап. Мемлекеттік саяси қызметке кіру

1. Азаматтардың мемлекеттік саяси қызметке кіруі тағайындау не сайлау негізінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген басқа да реттерде, тәртіп пен жағдайларда жүзеге асырылады.

2. Мемлекеттік саяси лауазымға орналасу Қазақстан Республикасының заңдарында және өзге де нормативтік құқықтық актілерінде көзделген жағдайларда осы лауазымға тағайындалуына қажетті келісуден өткен кезде, сондай-ақ арнайы тексерудің оң нәтижелерінен кейін жүзеге асырылады.

3. Мемлекеттік саяси қызметке кіру үшін қойылатын қосымша талаптарды Қазақстан Республикасының Президенті айқындауы мүмкін.

4. Мемлекеттік саяси қызметшілерге мемлекеттік әкімшілік қызметтегі лауазымды қоса атқаруға жол берілмейді.

13-бап. Мемлекеттік әкімшілік қызметке кіру

1. Осы Заңда көзделген жағдайларды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жергілікті өкілді органдардың тағайындауы немесе сайлану жағдайларын қоспағанда, мемлекеттік әкімшілік лауазымға орналасу конкурстық негізде жүзеге асырылады.

2. Мемлекеттік қызметке алғаш рет немесе мемлекеттік қызметті тоқтатқаннан кейін жаңадан кірген азаматтарды мемлекеттік әкімшілік лауазымға тағайындау арнайы тексерістің оң нәтижелері алынғаннан кейін жүзеге асырылады.

3. Өз өкілеттіктерін теріс себептермен тоқтатқандарды қоспағанда, өз өкілеттіктерін кемінде алты ай орындаған және қойылатын арнайы біліктілік талаптарына сай келетін, өз өкілеттіктерін тоқтатқан тұрақты негізде жұмыс істейтін Парламент депутаттарының, мәслихат депутаттарының, мемлекеттік саяси қызметшілердің, судьялардың мемлекеттік қызмет туралы заңнамаға сәйкес мемлекеттік әкімшілік лауазымына өкілетті комиссияның шешімі негізінде кадрлық резервке іріктеуден және конкурстық іріктеуден тыс орналасуға құқығы бар.

14-бап. Мемлекеттік қызметке кіру шарттары

1. Мемлекеттік қызметке біліктілік талаптарына сай келетін, өзінің жеке және кәсіби қасиеттері, денсаулық жағдайы, білім деңгейі бойынша оған жүктелген лауазымдық міндеттерді орындауға қабілетті Қазақстан Республикасының азаматтары ерікті түрде қабылданады.

Мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Заңында белгіленген, зейнеткерлік жастан аспаған адамдар қабылданады.

Мемлекеттік саяси лауазымдарға жасына қарай талап қойылмайды.

Құқық қорғау органдары қызметкерлерінің лауазымдарына орналасуға үміткер адамдарға жасы бойынша шектеу Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленеді.

2. Мемлекеттік қызметке:

- 1) сотпен әрекетке қабілетсіз немесе әрекетке қабілеті шектеулі деп танылған;
- 2) сот белгілі бір мерзім ішінде мемлекеттік лауазымдар атқару құқығынан айырған;
- 3) біліктілік талаптарында тиісті лауазымға орналасу үшін денсаулық жағдайына арнаулы талаптар белгіленген жағдайда медициналық мекеменің қорытындысына

сәйкес лауазымдық өкілеттіктерді орындауға кедергі келтіретін ауруы бар;

4) өзінің мәртебесін және соған негізделген беделін жеке басылық, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерге пайдалануға алып келуі ықтимал әрекеттерге жол бермеу мақсатында осы Заңмен белгіленген шектеулерді өзіне қабылдаудан бас тартқан ;

5) мемлекеттік қызметке кірер алдында үш жыл ішінде мемлекеттік қызметке нұқсан келтіретін этикалық құқық бұзушылық жасағаны үшін тәртіптік жауапкершілікке тартылған ;

6) мемлекеттік қызметке кіргенге дейін үш жыл ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін сот тәртібінде әкімшілік жаза қолданылған;

7) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған;

8) өзіне қатысты мемлекеттік қызметке орналасқанға дейін үш жылдың ішінде қылмыстық теріс қылық және онша ауыр емес қылмыстар, ауырлығы орташа қылмыстар жасағаны үшін соттың айыптау үкімі шығарылған немесе қылмыстық теріс қылық және онша ауыр емес қылмыстар, ауырлығы орташа қылмыстар жасағаны үшін қылмыстық жауаптылықтан Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде босатылған ;

9) мемлекеттік қызметке кіру уақытына өтелмеген немесе заңда белгіленген тәртіппен алынбаған соттылығы бар ;

10) ауыр немесе аса ауыр қылмыстар жасағаны үшін бұрын сотталған немесе қылмыс жасағаны үшін қылмыстық жауаптылықтан Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде босатылған;

11) қылмыстық топтың құрамында қылмыс жасаған;

12) қылмыстық топтың құрамында жасалған қылмыстар туралы өзіне қатысты қылмыстық істі қылмыстық қудалау органы немесе сот Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің Ерекше бөлігінің тиісті бабында көзделген бас бостандығынан айыру түріндегі жазаның төменгі шегінің мерзімі өткенге дейін Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатқан;

13) құқық қорғау органдарынан, арнайы мемлекеттік органдардан және соттардан, әскери қызметтен теріс себептермен шығарылған адамды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де жағдайларда қабылдауға болмайды.

3. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген мәліметтерді көрсетпеу не қасақана бұрмалап көрсету мемлекеттік қызметке қабылдаудан бас тарту үшін негіз болып табылады .

4. Мемлекеттік қызметке кіру кезінде тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына,

тұрғылықты жеріне байланысты немесе кез келген өзге жағдаяттар бойынша қандай да бір кемсітушілік жасауға жол берілмейді.

5. Құқық қорғау органдарына адамдарды қабылдаудағы шектеулер Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленеді.

6. Мемлекеттік қызметке кірудің міндетті шарты азамат және оның зайыбы (жұбайы) Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленген тәртіпте табысы мен мүлкі туралы декларацияны мемлекеттік кіріс органына ұсыну болып табылады.

Мемлекеттік орган немесе лауазымды адамның жұмысқа қабылдау туралы актісі шыққанға дейін адам кіріс және мүлік декларациясын тапсырғаны туралы анықтаманы персоналды басқару қызметіне (кадр қызметіне) ұсынуға міндетті.

15-бап. Біліктілік талаптары

1. Мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға орналасуға үміткер адамдар белгіленген біліктілік талаптарға сай болуға тиіс.

2. Мемлекеттік саяси лауазымдарға біліктілік талаптары қойылмайды.

3. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына қойылатын арнайы біліктілік талаптарын Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.

4. «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына қойылатын біліктілік талаптары мемлекеттік органның және оның құрылымдық бөлімшелері қызметінің негізгі бағыттары, мемлекеттік әкімшілік қызметшілер жүзеге асыратын лауазымдық өкілеттіктер ескеріле отырып әзірленеді.

Қазақстан Республикасының Бюджеттік кодексте өзгеше көзделмесе, мемлекеттік әкімшілік лауазымдардың үлгілік біліктілік талаптары негізінде уәкілетті органның және оның аумақтық бөлімшелерінің келісуі бойынша біліктілік талаптарды бекітуге мемлекеттік органда мемлекеттік лауазымға тағайындауға құқығы бар тұлғамен (органмен) бекітіледі.

Мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға қойылатын үлгілік біліктілік талаптарын уәкілетті орган бекітеді.

5. Құқық қорғау органдарында біліктілік талаптары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленеді.

16-бап. Мемлекеттік қызметке кіру кезінде қолданылатын шектеулер

Мемлекеттік қызметке кірер кезде адамдар олардың мәртебесін және оған негізделген жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде беделін пайдалануға әкелуі мүмкін әрекеттерге жол бермеу мақсатында өзіне осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарында белгіленген шектеулерді қабылдайды. Бұл шектеулерді мемлекеттік қызметке қабылданған күннен бастап бір ай ішінде персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) жазбаша нысанда тіркейді.

Шектеулерді қабылдамау мемлекеттік қызметке қабылдаудан бас тартуға, жұмыстан шығаруға әкеп соғады.

17 - б а п . А р н а й ы т е к с е р у

1. Мемлекеттік қызметке алғаш рет кіретін немесе оны тоқтатқаннан кейін мемлекеттік қызметке жаңадан кіретін адамдарға осы Заңға және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметке кіру шарттары сәйкестігін ұлттық қауіпсіздік органдарымен өткізілетін арнайы тексерудің оң нәтижесін алу қажет.

Арнайы тексеру өткізу мерзімі үш айға дейінгі уақытты құрайды.

2. Осы Заңға сәйкес мемлекеттік әкімшілік қызметке кіретін азаматтар арнайы тексерудің нәтижелерін алған күнге дейін мемлекеттік әкімшілік лауазым көздейтін міндеттерді уақытша атқарады.

Олармен еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес реттеледі.

Арнайы тексеру жүргізу кезеңінде бұл адамдарға осы Заңның мемлекеттік қызметшілердің міндеттері мен жауапкершілігі, мемлекеттік қызметте болуына байланысты шектеулер бөлігіндегі ережелері қолданылады. Бұл адамдардың құқықтары еңбек шартында айқындалады.

Жұмысқа қабылдау мемлекеттік органның актісімен ресімделеді.

18-бап. Мемлекеттік әкімшілік қызметке кіру кезіндегі с ы н а қ м е р з і м і

1. Мемлекеттік қызметке алғаш рет кіретін, сондай-ақ оны тоқтатқаннан кейін мемлекеттік әкімшілік қызметке жаңадан кіретін адамдар үшін олардың орналасқан лауазымға сәйкестігін тексеру мақсатында сынақ мерзімі белгіленеді. Сынақ мерзімінен өту туралы шарт мемлекеттік лауазымға тағайындау туралы мемлекеттік органның актісінде көзделеді.

Мемлекеттік саяси қызметке, «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметіне кіретін адамдар үшін сынақ мерзімі белгіленбейді.

Құқық қорғау органдарына қызметке кіретін адамдар үшін сынақ мерзімі Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес белгіленеді.

2. Мемлекеттік қызметші дәлелді себептермен қызметте болмаған кезең сынақ мерзіміне есептелмейді.

3. Мемлекеттік қызметке алғаш рет, сондай-ақ оны тоқтатқаннан кейін әкімшілік мемлекеттік қызметке жаңадан кірген адамдар үшін үшін сынақ мерзімі үш айды құрайды.

Мемлекеттік әкімшілік қызметші сынақ нәтижесі қанағаттанғысыз болған жағдайда жұмыстан шығарылады не мемлекеттік лауазымға тағайындауға құқығы бар адамның (органның), не оған уәкілетті адамның шешімі бойынша сынақ мерзімі кейіннен қайта ұзартусыз үш айға ұзартылады.

Сынақ нәтижесі бойынша мемлекеттік әкімшілік қызметшіні жұмыстан шығару уәкілетті органмен немесе оның аумақтық бөлімшелерімен келісіле отырып жүзеге

а с ы р ы л а д ы .

4. Сынақ мерзімі кезеңінде, оның ішінде оны ұзартқан жағдайда мемлекеттік қызметке алғаш кірген адамдарға тәлімгер бекітіледі.

5. Сынақ мерзімінен өту тәртібі мен шарттарын және тәлімгерді бекіту тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

19-бап. Мемлекеттік қызметшілердің ант қабылдауы

1 . А н т т ы :

1) мемлекеттік қызметке алғаш кірген адамдар;
2) мемлекеттік қызметке оны тоқтатқаннан кейін жаңадан кірген адамдар
қ а б ы л д а й д ы .

Ант беру тәртібі Қазақстан Республикасының Президентімен айқындалады.

2. Мемлекеттік қызметші әкімшілік немесе өзге мемлекеттік лауазымнан мемлекеттік саяси лауазымға ауысуы кезінде ант береді.

3. Мемлекеттік саяси қызметшілер олардың әкімшілік немесе өзге мемлекеттік қызметке ауысуы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Президентіне ант беруді көздейтін жағдайды қоспағанда, басқа мемлекеттік саяси лауазымдарға тағайындау не сайлау жағдайында қайта ант бермейді.

4-тарау. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметіне кіру және оны өткеру ерекшеліктері

20-бап. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервіне іріктеу.

1. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервіне іріктеу іріктеуге қатысуға ниет білдірген және «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына белгіленген арнайы біліктілік талаптарына және осы Заңның басқа да талаптарына сай келетін азаматтар қатарынан жүзеге асырылады.

«А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервіне іріктеуді уәкілетті комиссия жүзеге асырады, құрамы және ережесі Қазақстан Республикасының Президентімен бекітіледі.

2. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервін уәкілетті комиссия кадр резервіне қабылдауға ұсынған азаматтар қатарынан уәкілетті орган қ а л ы п т а с т ы р а д ы .

Кадр резервін қалыптастыру тәртібін Қазақстан Республикасының Президенті а й қ ы н д а й д ы .

«А» корпусының кадр резервіне алынған адамдар «А» корпусының бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына тағайындауға құқығы бар тұлғамен (органмен) немесе ол уәкілеттік берген тұлғамен «А» корпусының мемлекеттік лауазымдарына конкурс жүргізбей тағайындалуы мүмкін.

21-бап. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына орналасуға арналған конкурсы

1. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметіне орналасу үшін конкурстық іріктеу жүргізілуі мүмкін.

2. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервіне алынған азаматтардың қатарынан «А» корпусының бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына орналасуға арналған конкурстық іріктеу жүргізіледі.

Конкурстық іріктеуді сол лауазымға тағайындауға құқығы бар адам (орган) немесе оған уәкілетті адам жүзеге асырады.

Конкурстық іріктеу жүргізу тәртібін уәкілетті органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

22-бап. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерімен еңбек шарттары

«А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына адамды тағайындау кезінде онымен еңбек шарты жасалады.

«А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерімен еңбек шарты лауазымға тағайындауға және лауазымнан босатуға құқығы бар адаммен (органмен) немесе оған уәкілетті адаммен (органмен) жасалады.

Еңбек шартын жасасу, оны ұзарту және бұзу тәртібін, оның әрекет ету мерзімін Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

23-бап. Мемлекеттік лауазымның «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына өзгеруі

1. Мемлекеттік лауазым «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына өзгерген жағдайда:

1) лауазымды конкурстық іріктеу негізінде «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына кадр резервінде тұрған адам алмастырады;

2) лауазымды алмастыру мерзімін уәкілетті комиссия белгілейді;

3) сол лауазымды иеленген мемлекеттік қызметшінің осы баптың 2) тармақшасында көрсетілген мерзім өткенге дейін осы баптың 1) тармақшасына сәйкес лауазымды алмастырғанға дейін жұмысын жалғастыруға құқығы бар.

2. Лауазымы «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына өзгерген мемлекеттік қызметшіге мемлекеттік орган бос орын болғанда оның біліктілігіне сәйкес жұмыс ұсынылады.

Мемлекеттік қызметші жұмысқа орналасудан бас тартқан жағдайда ол жұмыстан шығарылуға жатады. Бұл ретте, кемінде үш жыл мемлекеттік қызмет өтілі бар мемлекеттік қызметшіге мемлекеттік орган төрт орташа айлық жалақысы мөлшерінде жұмыстан шығу жәрдемақысын төлейді.

3. Бос лауазым болмаған жағдайда мемлекеттік қызметші жұмыстан шығарылуға жатады.

5-тарау. «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметіне кіру ерекшеліктері

24-бап. Мемлекеттік қызметке алғаш рет немесе мемлекеттік қызметті тоқтатқаннан кейін жаңадан кірген азаматтарға «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасуға іріктеу

«Б» корпусының мемлекеттік лауазымдарына алғаш рет немесе мемлекеттік қызметті тоқтатқаннан кейін мемлекеттік қызметке қайтадан кіретін азаматтар келесі іріктеу сатыларынан өтеді:

- 1) уәкілетті органмен анықталған тестілеу;
- 2) уәкілетті органның қорытындысын ала отырып, азаматтардың жеке қасиеттерін зерделеу арқылы бағалау;
- 3) «Б» корпусының мемлекеттік лауазымдарына орналасуға жалпы конкурс.

25-бап. «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына конкурстық іріктеу.

1. «Б» корпусының бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасуға конкурстық іріктеу келесі түрлерден:

- 1) азаматтар арасындағы жалпы конкурстан;
- 2) мемлекеттік қызметшілер арасындағы ішкі конкурстан тұрады.

2. Конкурс бірқатар мынадай жүйелі кезеңдерді:

- 1) конкурсты өткізу туралы хабарландыру жариялауды;
- 2) конкурсқа қатысқысы келетін адамдардан құжаттар қабылдауды;
- 3) мемлекеттік органның конкурстық комиссиясын немесе бірыңғай конкурстық комиссиясын құруды;
- 4) конкурс қатысушылары құжаттарының белгіленген біліктілік талаптарына сәйкестігін қарауды;
- 5) мемлекеттік органның конкурстық комиссиясы өткізетін конкурс қатысушыларымен әңгімелесуді;
- 6) мемлекеттік органның конкурстық комиссиясының қорытындысын қамтиды.

Конкурс өткізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

3. Орталық мемлекеттік органдарда, ведомстволар мен олардың аумақтық бөлімшелерінде конкурс өткізу кезінде орталық мемлекеттік органдардың және уәкілетті органның интернет-ресурстарында хабарландыру жарияланады. Хабарландыруларды Қазақстан Республикасының барлық аумағына таралатын мерзімді баспа басылымдарында жариялауға жол беріледі.

Жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органдарда конкурс өткізу туралы хабарландыру жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органдардың және уәкілетті органның интернет-ресурстарында жарияланады.

Хабарландыруды тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында таралатын мерзімді басылымдарда жариялауға жол берілді.

Бірыңғай персоналды басқару қызметін (кадр қызметін) құрған жағдайда хабарландыру, сондай-ақ ол құрамына кіретін мемлекеттік органның интернет-ресурсында жарияланады.

4. Егер конкурс «Б» корпусының уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына өткізілсе, онда бұл жағдай конкурсты өткізу туралы хабарландыруда көрсетілуі тиіс.

5. Конкурстық комиссияның оң қорытындысын алған конкурсқа қатысушының «Б» корпусының бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасуға құқығы бар. Тағайындауға құқығы бар адам оны жарияланған лауазымға қабылдауға міндетті. Бұл ретте, Қазақстан Республикасының заңнамасында мемлекеттік қызметке кіру үшін көзделген талаптар сақталуға тиіс.

6. Конкурстық комиссияның шешіміне уәкілетті орган немесе сотқа шағым жасалуы мүмкін.

26 - б а п . Ж а л п ы к о н к у р с

1. Осы Заңның 27-бабының 3-тармағында көзделген жағдайларда, жалпы конкурс ең төменгі бос немесе уақытша бос, сонымен қатар, төменгі емес болып табылатын басқа себептерге байланысты бос немесе уақытша бос «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасу үшін өткізіледі.

2. «Б» корпусының төменгі болып табылмайтын өзге де бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасуға арналған жалпы конкурс орталық атқарушы органда не оның ведомствосында уәкілетті органмен келісу бойынша өткізіледі, ал орталық мемлекеттік органның немесе оның ведомствосының аумақтық бөлімшесінде не жергілікті бюджеттен қаржыландырылатын атқарушы органда уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерімен келісу бойынша өткізіледі.

Осы Заңның 28-бабында көзделген ішкі конкурс өткізу жөніндегі талаптардың сақталмауы жалпы конкурс өткізуден бас тарту үшін негіз болып табылады. Келісу тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

3. Жалпы конкурсқа қатысуға алдын ала тестілеу рәсімдерінен өткен және уәкілетті орган белгілеген мәндерден төмен емес нәтижелері бар азаматтар жіберіледі.

Тестілеу өткізу тәртібін, бағдарламаларын, тестілеуді ұйымдастыруды, сондай-ақ тестілеу нәтижелеріне шағымдану тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

4. Уәкілетті орган және оның аумақтық бөлімшелері әңгімелесу нысанында және (немесе) өзге де нысандарда қорытынды бере отырып, азаматтардың жеке қасиеттерін зерделеу арқылы оларды бағалауды жүргізеді. Бағалау жүргізу тәртібін уәкілетті орган айқындайды. Бағалау нәтижелері конкурстық комиссияның шешім қабылдауы кезінде ескеріледі.

27 - б а п . І ш к і к о н к у р с

1. «Б» корпусының бос немесе уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына

орналасу үшін мемлекеттік орган осы мемлекеттік органның мемлекеттік қызметшілері арасында ішкі конкурс өткізеді, оған оның ведомстволарының, аумақтық бөлімшелерінің мемлекеттік қызметшілері де, сондай-ақ осы Заңда және құқықтық негіздерді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының дипломатиялық қызметі жұмысының ұйымдастырылу тәртібін айқындайтын заңда айқындалған өзге де адамдар қ а т ы с у ғ а қ ұ қ ы л ы .

Персоналды басқарудың бірыңғай қызметі (кадр қызметі) немесе бірыңғай конкурстық комиссия құрылған жағдайда ішкі конкурс аталған қызмет немесе комиссия құрылған мемлекеттік органдардың мемлекеттік қызметшілері арасында ө т к і з і л е д і .

2. Конкурстық комиссияның немесе бірыңғай конкурстық комиссияның оң қорытындысын алған конкурс қатысушылары болмаған кезде барлық мемлекеттік органдардың мемлекеттік қызметшілері арасында ішкі конкурс өткізіледі.

Ішкі конкурс ең төменгі бос және (немесе) уақытша бос болып табылатын «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасу үшін өткізілмейді.

3. Конкурстық комиссияның немесе бірыңғай конкурстық комиссияның оң қорытындысын алған конкурс қатысушылары болмаған жағдайда, мемлекеттік органдардың мемлекеттік қызметшілері арасында осы Заңның 25-бабының 3-тармағында айқындалған тәртіппен және шарттарда жалпы конкурс өткізіледі.

4. Мемлекеттік органдардың бірінші басшылары көмекшілерінің немесе кеңесшілерінің, баспасөз хатшыларының бос немесе уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына конкурс өткізбей, оны бір мезгілде атқарып отырған лауазымынан босата отырып, басқа мемлекеттік органдардан ауыстыру тәртібімен орналасуына жол беріледі. Көрсетілген тұлғаларды мемлекеттік органның ішінде оның ведомствосында, оның аумақтық бөлімшелерін қоса алғанда келесі ауыстыруға жол б е р і л м е й д і .

«Б» корпусының бос немесе уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымына орналасу конкурс өткізусіз ауысу тәртібімен тағайындау және Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын өзге жағдайларда жүзеге асырылуы мүмкін .

Уәкілетті органның немесе оның аумақтық бөлімшесінің келісімі ауысу шарты б о л ы п с а н а л а д ы .

5. Мемлекеттік қызметшіге сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін әкімшілік жаза қолдану туралы қаулының орындалуы аяқталған күннен бастап бір жыл ішінде немесе оның алынбаған тәртіптік жазасы болған кезде ауысу тәртібімен, сондай-ақ конкурс қорытындысы бойынша мемлекеттік лауазымдарға орналасуға жол берілмейді.

28-бап. Мемлекеттік қызметке тағайындау

1. Азаматтарды лауазымға тағайындауды және мемлекеттік қызметшілерді

лауазымынан босатуды лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес осындай құқығы бар тұлға (орган) не осындай өкілеттіктер берілген өзге де тұлға (орган) жүзеге асырады.

2. Азаматтардың мемлекеттік қызметке кіруін ресімдеу кезінде мемлекеттік орган Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнама талаптарының сақталуын қамтамасыз етеді.

3. Мемлекеттік қызметшілерге персоналды басқару қызметі (кадр қызметі) қызметтік тізімді толтырады. Қызметтік тізім нысанын уәкілетті орган бекітеді.

4. Мемлекеттік қызметшіге оның лауазымы мен өкілеттігін растайтын құжат болып табылатын қызметтік куәлік беріледі.

Қызметтік куәлік беру тәртібін, оның сипаттамасын мемлекеттік орган бекітеді.

6-тарау. Мемлекеттік қызметті өткеру

29-бап. Қызметі бойынша жоғарылату

1. Мемлекеттік қызметшілерді қызметі бойынша жоғарылату олардың біліктілігі, кабілеті, сіңірген еңбегі және өзінің қызметтік міндеттерін адал орындауы ескеріле отырып, жүзеге асырылады.

2. Мемлекеттік органда қызметі бойынша жоғарылау мемлекеттік органның штаттық кестесінде көзделген жоғары тұрған мемлекеттік лауазымдарға ретімен орналасуын көздейді.

Басқа мемлекеттік органдарда жоғары тұрған мемлекеттік лауазымдар деп неғұрлым жоғары біліктілік талаптары қойылатын, ал біліктілік талаптары тең болған кезде – неғұрлым жоғары жалақы белгіленген мемлекеттік лауазымдар түсініледі.

30-бап. Жұмыс уақыты

1. Мемлекеттік қызметшілердің жұмыс уақытының ұзақтығы осы Заңда көзделген ерекшеліктер ескеріле отырып, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес айқындалады.

Мемлекеттік қызметшілер үшін екі демалыс күні бар бес күндік жұмыс аптасы белгіленеді.

2. Мемлекеттік орган бекітетін еңбек тәртібі қағидалары жұмыс уақытын және демалыс уақытын белгілейді.

3. Мемлекеттік қызметшілер күні бұрын болжанбаған жұмысты орындау үшін қажет болған жағдайда, белгіленген уақыттан тыс, сондай-ақ түнгі уақытта, демалыс және мереке күндері қызметтік міндеттерін орындауға тартылуы мүмкін.

Мемлекеттік қызметшілер өзінің келісімімен лауазымға тағайындауға құқығы бар тұлғаның жазбаша өкімі бойынша жұмысқа тартылады.

Мерзімінен тыс жұмыстарға жүкті әйелдерді тартуға жол берілмейді.

Осы баптың 3-тармағында көзделген жағдайларда мемлекеттік қызметшінің қалауы бойынша басқа демалыс күні беріледі.

31-бап. Лауазымдық нұсқаулықтар

Мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің Конституцияда, осы Заңда, Қазақстан Республикасы заңдарында және басқада нормативтік актілерінде белгіленген негізгі құқықтардан, міндеттерден және жауаптылықтан туындайтын құқықтары, міндеттері және жауапкершілігі біліктілік талаптары негізінде айқындалады және лауазымдық нұсқаулықтарда көрсетіледі.

Лауазымдық нұсқаулықтар лауазымға тағайындауға және босатуға құқығы бар лауазымды тұлғамен бекітіледі және нақты функциялардың тізбелерінен тұрады, олардың орындалуы мемлекеттік лауазымға жүктеледі.

Лауазымдық нұсқаулықтарды әзірлеу мен бекіту тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

32-бап. Мемлекеттік органдардың және жергілікті атқарушы органдардың басшылары болып табылатын саяси мемлекеттік қызметшілердің негізгі функциялары

1. Саяси мемлекеттік қызметшілердің функционалдық міндеттері Қазақстан Республикасының заңдарында және Президенттің актілерінде, тиісті мемлекеттік орган туралы ережеде және міндеттердің бөлінуіне қарай айқындалады.

2. Мемлекеттік органдардың бірінші басшылары, облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері болып табылатын мемлекеттік саяси қызметшілердің негізгі функциялары мыналар:

1) мемлекеттік органның мақсаттарын айқындау, тиісті аумақты дамыту;
2) мемлекеттік саясатты тұжырымдауға, айқындауға және оны іске асыруға ықпал ететін шешімдер қабылдау;

3) сыртқы саяси қызмет саласындағы уәкілетті органның келісімі бойынша шетелдік дипломатиялық өкілдіктердің басшыларымен өзара іс-қимыл жасау;

4) мемлекеттік органды Қазақстан Республикасының Парламентінде және басқада мемлекеттік органдарында және ұйымдарда өкілдік етеді;

5) мемлекеттік, үкіметтік бағдарламалар мен өзге де жобалардың орындалу барысын реттеу және бағалау;

6) Қазақстан Республикасының Конституциясында, заңдарында және Президенттің актілерінде көзделген өзге де функциялар болып табылады.

33-бап. Орталық мемлекеттік органдардың жауапты хатшылары мен аппарат басшыларының және облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері аппараттары басшыларының өкілеттіктері

1. Министрліктердің және Үкімет құрамына кірмейтін орталық атқарушы органдардың жауапты хатшыларының мәртебесі мен өкілеттіктері Қазақстан Республикасы Президентімен айқындалады.

2. Орталық мемлекеттік органдардағы аппарат басшыларының өкілеттіктеріне:

- 1) мемлекеттік органға жүктелген мақсаттарды іске асыруды ұйымдастыру;
- 2) өз құзыреті шегінде мемлекеттік органдардың құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын ұйымдастыру, үйлестіру және бақылау;
- 3) мемлекеттік органның құрылымдық бөлімшелері туралы ережелерді бекіту;
- 4) егер Қазақстан Республикасының заңдарымен өзгеше көзделмесе мемлекеттік органның «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерін мемлекеттік лауазымға тағайындау және мемлекеттік лауазымнан босату;
- 5) мемлекеттік органның тәртіптік және конкурстық комиссияларының қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру;
- 6) қызмет тәртібінің сақталуын бақылауды жүзеге асыру;
- 7) еңбек қатынастары мәселесі жоғары тұрған лауазымды адамдардың құзыретіне жатқызылған қызметкерлерді қоспағанда мемлекеттік органның мемлекеттік қызметшілеріне іссапарлар, демалыстар беру, материалдық көмек көрсету, даярлау, қайта даярлау, біліктілікті арттыру, көтермелеу, үстемеақылар төлеу мәселелерін шешу ;
- 8) еңбек қатынастары мәселесі жоғары тұрған лауазымды адамдардың құзыретіне жатқызылған қызметкерлерді қоспағанда мемлекеттік органның мемлекеттік қызметшілерінің тәртіптік жауапкершілігі мәселелерін шешу;
- 9) өз құзыреті шегінде Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасы талаптарының орындалуын қамтамасыз ету;
- 10) мемлекеттік органның мемлекеттік саяси қызметшілері қабылдаған шешімдердің орындалу барысын бақылау;
- 11) Қазақстан Республикасының заңдарында және өзге де нормативтік құқықтық актілерінде жүктелген өзге өкілеттіктерді жүзеге асыру жатады.

3. Облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері аппараттары басшыларының өкілеттіктері Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы»
З а ң ы м е н б е к і т і л е д і .

4. Орталық мемлекеттік органдардың жауапты хатшылары мен аппарат басшыларына, облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері аппараттары басшыларына орталық мемлекеттік органдардың (облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органдарының) бірінші басшыларының міндеттерін, сондай-ақ орталық мемлекеттік органдардың жауапты хатшылары мен аппарат басшыларының, облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері аппараттары басшыларының міндеттерін орталық мемлекеттік органдардың (облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың жергілікті атқарушы органдарының) бірінші басшыларына және олардың орынбасарларына жүктеуге

б о л м а й д ы .

5. Құқық қорғау органдары аппарат басшыларының негізгі функцияларын олардың бірінші басшылары айқындайды.

6. Орталық мемлекеттік органдардың жауапты хатшылары мен аппарат басшылары және облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері аппараттарының басшылары осы бапта көзделген функциялар мен өкілеттіктердің орындалуына дербес жауапты болады.

7. Орталық мемлекеттік органдардың жауапты хатшылары мен аппарат басшылары және облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері аппараттарының басшылары функциялары мен өкілеттіктерін тиісінше атқармаған жағдайда, Қазақстан Республикасының орталық мемлекеттік органдарының басшылары мен облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың және астананың әкімдері Қазақстан Республикасының Президенті белгілеген тәртіппен аталған адамдардың одан әрі лауазымда болуы мәселесі туралы бастама көтеруге құқылы.

34-бап. Мемлекеттік қызметшілерді оқыту

1. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді оқыту мемлекеттік қызметшілерді даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыруды қамтиды.

Мемлекеттік қызметшілерді даярлау – жоғары оқу орнынан кейінгі білім бағдарламалары бойынша академиялық (ғылыми) дәреже алуға арналған оқу процесі.

Мемлекеттік қызметшілерді қайта даярлау – қосымша кәсіби білім алуға арналған оқу курстары.

Мемлекеттік қызметшілердің біліктілігін арттыру – олардың құзыретін жетілдіруге арналған оқу семинарлары.

2. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілер үш жылда кемінде бір рет біліктілігін арттырудан өтеді.

3. Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы білім беру ұйымдарында және олардың филиалдарында мемлекеттік қызметшілерді қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру бойынша көрсетілетін қызметтерді сатып алу «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының нормалары қолданымай жүзеге асырылады.

4. Мемлекеттік қызметшілерді даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру тәртібін Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

35 - б а п . Тағылымдама

Мемлекеттік қызметшілердің кәсіби білім және тұрақты жұмыс орнынан тыс жерде тәжірибе алуы мақсатында мемлекеттік органдардың жолдамасы бойынша олардың тағылымдамасы өткізіледі. Тағылымдамадан өту кезеңінде мемлекеттік қызметшілердің жұмыс орны (қызметі) мен жалақысы сақталады.

Тағылымдама Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын тәртіппен жүзеге асырылады.

36-бап. Мемлекеттік қызметшілердің қызметін бағалау

1. Мемлекеттік қызметшілер жұмысының тиімділігін және сапасын айқындау мақсатында олардың қызметін бағалау жүргізіледі.

Мемлекеттік қызметшілерді бағалау тәртібі мен жүргізу мерзімін уәкілетті органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

Мемлекеттік қызметшілердің қызметін бағалау нәтижелері бонустарды төлеу, көтермелеу, оқыту, ротация, лауазымын төмендету не лауазымынан босату жөнінде шешімдер қабылдауға негіз болып табылады.

2. Мемлекеттік саяси қызметшілердің қызметін бағалауды Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын уәкілетті тұлға (орган) жүзеге асырады.

3. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің қызметін бағалауды «А» корпусының қызметшісін лауазымға тағайындауға және лауазымынан босатуға құқығы бар тұлға (орган) жүзеге асырады.

Орталық атқарушы органның жауапты хатшысын Қазақстан Республикасының Президент Әкімшілігі жүргізеді.

«А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің қызметін бағалау әдістемесін уәкілетті орган бекітеді.

«А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшісінің қанағаттанарлықсыз бағасы онымен шартты бұзуға негіз болып табылады.

4. «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшісінің қызметін бағалауды «Б» корпусының әкімшілік қызметшісін лауазымға тағайындауға және лауазымынан босатуға құқығы бар адам құратын бағалау жөніндегі комиссия жүзеге асырады.

Мемлекеттік органдар уәкілетті орган бекіткен типтік әдістеме негізінде «Б» корпусы қызметшілерінің қызметін бағалау әдістемесін әзірлейді және бекітеді.

5. «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшісінің қатарынан екі жыл бойы қанағаттанарлықсыз баға алуы оны мемлекеттік қызметтен шығаруға не бос төмен тұрған мемлекеттік лауазым болған кезде және ол біліктілік талаптарына сәйкес келген кезде лауазымын төмендетуге әкеп соқтырады.

6. Мемлекеттік әкімшілік қызметші бағалау қорытындысын Қазақстан Республикасының Президентімен анықталған тәртіппен шағымдануға құқылы.

37-бап. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің ротациясы

1. Мемлекеттік қызметті өткеру кезінде кәсіби әлеуетті неғұрлым тиімді пайдалануды қамтамасыз ету мақсатында мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің ротациясы жүзеге асырылады.

«А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің ротациясы деп оларды мансаптық жоспарлау шеңберінде «А» корпусының бос немесе уақытша бос лауазымына не «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің арасындағы лауазымдық ауыстыру түсініледі.

«Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің ротациясы деп «Б»

корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің арасындағы лауазымдық
а у ы с т ы р у т ү с і н і л е д і .

2. Ротация өткізу тәртібі мен мерзімін, заңда қарастырылған құқықтық негіздерін айқындайтын, сонымен қатар Қазақстан Республикасының дипломатиялық қызмет қызметін ұйымдастыру ережесін қоспағанда, ротация өткізуге жататын мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің лауазымдарын Қазақстан Республикасының Президенті а й қ ы н д а й д ы ,

Басқа жерге ротациялау кезінде мемлекеттік әкімшілік қызметшілер Қазақстан Республикасының «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңында белгіленген тәртіппен жекешелендіру құқығынсыз қызметтік тұрғын үймен қамтамасыз етіледі.

Егер құқықтық негіздерді айқындайтын заңда, сондай-ақ Қазақстан Республикасының дипломатиялық қызметінің жұмысын ұйымдастыру тәртібінде өзгеше көзделмесе, мүгедек, жүкті, жалғыз басты ата-ана болып табылатын, он төрт жасқа дейінгі бала тәрбиелеп отырған, мүгедек балалары бар (қорғаншы болып табылатын), оның ішінде бала асырап алған немесе асырауында қарт ата-анасы бар мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді басқа жерге көшіруге байланысты ротациялауға осы мемлекеттік қызметшілердің келісімі бойынша ғана жол беріледі.

38-бап. Міндеттерді уақытша жүктеу

1. Қызметтік қажеттілікке байланысты мемлекеттік қызметшіге атқаратын (негізгі) лауазымынан босатылмай, осы Заңда белгіленген жағдайларды қоспағанда, басқа мемлекеттік лауазым бойынша міндеттер уақытша жүктелуі мүмкін.

2. Мемлекеттік қызметшіге Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдарды уақытша қоса атқарғаны және уақытша болмаған адамның міндеттерін орындағаны үшін төлемақы белгіленеді.

39-бап. Мемлекеттік қызметшілерді Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарына, шетелдегі мекемелеріне және өзге де ұйымдарға і с с а п а р ғ а ж і б е р у

1. Мемлекеттік қызметшілер мемлекеттік органдардың алдына қойылған міндеттерді орындау мақсатында олардың бірінші басшыларының келісімдерімен Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарына, шетелдегі мекемелеріне және өзге де ұйымдарға і с с а п а р ғ а ж і б е р і л у і м ү м к і н .

2. Иссапарға жіберілген мемлекеттік қызметшілердің бұрынғы жұмыс орны (қызметі), сондай-ақ осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген құқығы, кепілдіктері, жеңілдіктері, өтемақылары, үстемеақылары, төлемақылары, зейнетақымен қамсыздандырылуы және әлеуметтік қ о р ғ а л у ы с а қ т а л а д ы .

3. Мемлекеттік қызметшілерді Қазақстан Республикасының мемлекеттік

органдарына, шетелдегі мекемелеріне және өзге де ұйымдарға іссапарға жіберу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде айқындалады.

40-бап. Мемлекеттік қызметшілерді әскери қызметке шақыру

Мемлекеттік қызметшілерге Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мерзімді әскери қызметке шақырылған жағдайда, мерзімді әскери қызмет кезеңінде, жалақысы сақталмайтын демалыс беріледі және оның жұмыс орны (қызметі) сақталады.

41-бап. Мемлекеттік қызметте болу мерзімін ұзарту

«Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген зейнеткерлік жасына жеткен мемлекеттік әкімшілік қызметшілер жұмыстан шығаруға жатады.

Лауазымды тұлға (орган) мемлекеттік қызметке тағайындауға құқығы бар мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің келісімімен олардың мемлекеттік қызметте болу мерзімін бір жылға ұзартуға құқылы.

42-бап. Мемлекеттік қызметте үздіксіз болу

Мемлекеттік қызметші мемлекеттік лауазымнан шығарылған жағдайларда, кейіннен шығарылған күннен бастап бір ай ішінде ол конкурстық іріктеу нәтижелері бойынша басқа мемлекеттік лауазымды иеленсе, оның аталған кезеңде өзге заңды және жеке тұлғалармен еңбек қатынастары болмаған жағдайларда мемлекеттік қызметке қайта кі р г е н б о л ы п с а н а л м а й д ы .

Мұндай жағдайларда мемлекеттік қызметшіге, егер Қазақстан Республикасының заңдарында өзгеше көзделмесе, арнайы тексеруден өту мен сынақ мерзімі, кірістер мен мүлік туралы декларация ұсынуды қоса алғанда, мемлекеттік қызметке кіру рәсімдері қолданылмайды.

43-бап. Азаматтарды мемлекеттік орган құру кезеңінде жұмысқа қабылдау

1. Мемлекеттік орган құру туралы акт қабылданған күннен бастап, қызметтік қажеттілік жағдайында, бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымда көзделген міндеттерді уақытша орындау үшін үш айдан аспайтын мерзімге азаматтарды жұмысқа қабылдауға рұқсат етіледі.

Ұзартыла алмайтын осы мерзім ішінде осы Заңға сәйкес аталған лауазымдар бос б о л м а у ғ а т и і с .

«А» корпусының бос және (немесе) уақытша бос мемлекеттік әкімшілік лауазымында көзделген міндеттерді уақытша орындау үшін жұмысқа қабылдау «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервіне алынған адамдардың а р а с ы н а н жү з е г е а с ы р ы л а д ы .

2. Міндеттерді уақытша орындау үшін жұмысқа қабылданған адамдардың саны мемлекеттік органның штат санының жиырма пайызынан аспауға тиіс.

Мемлекеттік қызметшілер болып табылмайтын осындай адамдармен және оларды

Мемлекеттік қызметші орындау үшін алған өкімнің заңдылығына күмәнданған кезде ол жөнінде жазбаша нысанда өзінің тікелей басшысына және өкім берген

басшыға дереу хабарлауы тиіс. Егер лауазымы бойынша жоғары тұрған басшы аталған өкімді жазбаша растаған жағдайда, егер оны орындау қылмыстық жазалануға тиіс әрекеттерге әкеп соқпайтын болса, мемлекеттік қызметші оны орындауға міндетті. Мемлекеттік қызметшінің заңсыз өкімді орындауының салдарына осы өкімді растаған
б а с ш ы ж а у а п б е р е д і .

2. Лауазымды адамдарға қызмет міндеттерін орындауға қатысы жоқ және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзуға бағытталған бұйрықтар мен нұсқаулар
б е р у і н е т ы й ы м с а л ы н а д ы .

3. Мемлекеттік қызметшілер өздеріне қатысты қабылданған шешімдер мен іс-әрекеттерге жоғары тұрған лауазымды адамдарға және (немесе) сотқа шағымдануға құқылы.

47-бап. Теріс қылықтар мен жазалар

1. Мемлекеттік қызметшінің тәртіптік теріс қылығы (бұдан әрі – теріс қылық) – мемлекеттік қызметшінің өзіне жүктелген міндеттерді құқыққа қайшы, орындамау кінәсі немесе тиісінше орындамауы, лауазымдық өкілеттіктерін асыра пайдалануы, қызметтік тәртіпті, қызметтік этика қағидаларын бұзу; сол сияқты мемлекеттік қызметте болуға байланысты Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген
ш е к т е у л е р д і с а қ т а м а у ы .

2. Теріс себептермен жұмыстан босатуға әкеп соғатын тәртіптік теріс қылық жасаған адамдарды өз еркімен жұмыстан шығару, мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға адамдарды заңсыз тағайындау және (немесе) мемлекеттік әкімшілік лауазымдардан адамдарды заңсыз босату, мемлекеттік әкімшілік қызметшілерге тәртіптік жазаларды заңсыз қолдану, тест тапсырмаларының және өзге де конкурстық сұрақтардың мазмұнын жария ету, мүдделер қақтығысын болдырмау және реттеу жөнінде қасақана шаралар қолданбау да тәртіптік теріс қылық деп танылады.

3. Тәртіптік теріс қылық жасағаны үшін қызметшілерге мынадай жазалау түрлері қ о л д а н ы л у ы м ү м к і н :

1) е с к е р т у ;

2) с ө г і с ;

3) қ а т а ң с ө г і с ;

4) қызметке толық сәйкес еместігі туралы ескерту немесе қызметін төмендету;

5) атқаратын қызметінен шығару.

Қазақстан Республикасының заңдарымен өзге де жаза түрлері белгіленуі мүмкін.

4. Лауазымын төмендету түріндегі тәртіптік жаза төмен тұрған бос мемлекеттік лауазым болған және мемлекеттік қызметші осы лауазымға белгіленген біліктілік талаптарына сәйкес келген кезде қолданылады. Лауазымда төмендету конкурстық рәсімдерді өткізусіз жүзеге асырылады.

Қызметіне толық сәйкес еместігі туралы ескерту түріндегі тәртіптік жаза лауазымын төмендету түрінде тәртіптік жаза қолдану мүмкін болмаған кезде

қ о л д а н ы л а д ы .

Атқаратын қызметінен шығару түріндегі тәртіптік жаза осы Заңмен, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген негіздер бойынша қолданылады.

5. Мемлекеттік қызметшінің осы Заңның 53-бабы 1-тармағының 1), 6), 7), 8), 10), 11), 12) және 13) тармақшаларында көрсетілген этикалық құқық бұзушылықтардың қайсыбірін жасауы, егер олар қылмыстық жазаланатын әрекет белгілерін қамтымаса, қызметке толық сай келмеуі туралы ескерту түріндегі тәртіптік жаза қолдануға әкеп с о ғ а д ы .

Мемлекеттік қызметшінің осы Заңның 53-бабы 1-тармағының 2), 3), 4), 5), 9), 14) тармақшаларында көрсетілген лауазымдық құқық бұзушылықтардың қайсыбірін жасауы, егер олар қылмыстық жазаланатын әрекет белгілерін қамтымаса, лауазымын төмендетуге, ал бос төменгі лауазым болмаған жағдайда – қызметке толық сай келмеуі туралы ескерту түріндегі тәртіптік жаза қолданылады не атқаратын лауазымынан б о с а т у ғ а ә к е п с о ғ а д ы .

Бірінші құқық бұзушылық жасағаны үшін тәртіптік жаза қолданылған сәттен бастап , бір жыл ішінде көрсетілген құқық бұзушылықтардың кез келгенін қайтадан жасау заңда белгіленген тәртіппен лауазымынан босатуға әкеп соғады.

Мемлекеттік қызметшінің осы Заңның 53-бабы 1-тармағының 15), 16), 17), 18) тармақшаларында көрсетілген этикалық құқық бұзушылықтардың қайсыбірін жасауы, егер олар қылмыстық жазаланатын әрекет белгілерін қамтымаса, атқаратын лауазымынан б о с а т у ғ а ә к е п с о ғ а д ы .

6 . Т ә р т і п т і к ж а з а н ы :

1) лауазымдық өкілеттігіне сәйкес осындай құқығы бар адамдар қолданады;

2) бірінші тәртіптік жазаны қолдану заңды болған және тәртіптік жаза теріс қылықтың ауырлығына сай келген жағдайда нақ сол теріс қылық үшін қайтадан қ о л д а н у ғ а б о л м а й д ы ;

3) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде айқындалатын т ә р т і п п е н қ о л д а н а д ы .

7. Облыстарда, республикалық маңызы бар қалаларда, астанада, аудандарда, қалаларда тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің бюджеттерінен қаржыландырылатын атқарушы органдар үшін бірыңғай тәртіптік комиссия құруға жол беріледі. Жергілікті бюджеттерден қаржыландырылатын облыстық, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандық, қалалық атқарушы органдардың бірыңғай тәртіптік комиссиясы осы атқарушы органдардың басшыларын тағайындауға құқығы бар а д а м н ы ң ш е ш і м і м е н құ р ы л а д ы .

Орталық мемлекеттік органның және оның ведомствосының аудандық, қалалық аумақтық бөлімшелері үшін орталық мемлекеттік органның және оның ведомствосының өңіраралық немесе облыстық аумақтық бөлімшесінде бірыңғай тәртіптік комиссия құруға жол беріледі. Аудандық, қалалық аумақтық бөлімшелердің

бірыңғай тәртіптік комиссиясы орталық мемлекеттік органның және оның ведомствосының өңіраралық немесе облыстық аумақтық бөлімшесі басшысының шешімімен немесе жоғары тұрған органның шешімімен құрылады.

8. Тәртіптік жаза тағайындау тәртібін Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

48-бап. Тәртіптік жаза тағайындау мерзімдері

1. Тәртіптік жаза теріс қылық анықталған күннен бастап бір айдан кешіктірілмей қолданылады және теріс қылық жасалған күнінен бастап алты айдан кешіктіріп қолдануға болмайды.

Белгілі бір әрекеттің бірыңғай құрамының үздіксіз жүзеге асырылуымен сипатталатын және оны анықтаған кезде аяқталмаған құқық бұзушылық созылмалы құқық бұзушылық деп танылады.

2. Осы Заңда көзделген мемлекеттік қызметке нұқсан келтіретін этикалық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін тәртіптік жаза теріс қылық анықталған күннен бастап үш айдан кешіктірілмей қолданылады және жазаны теріс қылық жасалған күннен бастап бір жылдан кешіктіріп қолдануға болмайды.

Қылмыстық қудалау органы немесе сот қылмыстық істі не әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс бойынша іс жүргізуді тоқтатқан, бірақ адамның іс-әрекеттерінде осы Заңмен көзделген, мемлекеттік қызметтің беделіне нұқсан келтіретін этикалық құқық бұзушылық белгілері болған жағдайда, тәртіптік жаза қылмыстық істі тоқтату туралы шешім қабылданған күннен бастап үш айдан кешіктірілмей, бірақ осы теріс қылық жасалған күннен бастап бір жылдан кешіктірілмей қолданылады.

Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасын бұзғаны үшін тәртіптік жаза теріс қылық анықталған күннен бастап үш айдан кешіктірілмей қолданылады және жазаны теріс қылық жасалған күннен бастап бір жылдан кешіктіріп қолдануға болмайды.

Тәртіптік жазаға тартудың көрсетілген мерзімдеріне қылмыстық іс бойынша іс жүргізудің немесе әкімшілік іс жүргізудің уақыты кірмейді.

3. Жаза мынадай жағдайда қолданылмайды:

- 1) мемлекеттік қызметшінің еңбекке уақытша қабілетсіздігі кезеңінде;
- 2) мемлекеттік қызметшінің демалыста немесе іссапарда болуы кезеңінде;
- 3) мемлекеттік қызметшінің мемлекеттік немесе қоғамдық міндеттерді орындау үшін жұмыстан босатылуы кезеңінде;
- 4) мемлекеттік қызметшінің қайта даярлау және біліктілігін арттыру курстарында болуы кезеңінде.

4. Тәртіптік жаза тағайындау мерзімі осы баптың 3 тармағында көрсетілген негіздер бойынша мемлекеттік қызметшінің жұмыста болмаған кезінде тоқтатыла тұрады, сондай-ақ қылмыстық істі тоқтатқанға немесе сот шешімі заңды күшіне енгенге дейін тоқтатыла тұрады.

49-бап. Мемлекеттік қызметшілер құқықтарының оларды тәртіптік жауапқа тарту кезіндегі кепілдігі

1. Мемлекеттік қызметші өзін тәртіптік жауаптылыққа тартуға байланысты барлық материалдармен таныстырылуы тиіс, оған қызметтік тексеру рәсіміне жеке өзінің қ а т ы с у қ ұ қ ы ғы б е р і л е д і .

2. Жауапқа тартылушы мемлекеттік қызметшілер мемлекеттік органның немесе лауазымды адамның іс-әрекеті мен шешімдеріне уәкілетті органға не сотқа шағым жасай алады.

50-бап. Мемлекеттік қызметшілердің залал келтіргені үшін материалдық жауаптылығы

1. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда және мөлшерде мемлекеттік органға келтірген залалы үшін мемлекеттік қызметшінің материалдық жауаптылығы туындайды.

2. Мемлекеттік қызметші мемлекеттік органға тікелей келтірген залалын өтеуге м і н д е т т і .

3. Мемлекеттік органға келтірген залалы үшін қызметшінің жауаптылығы, егер залал еңсерілмейтін күш нәтижесінде немесе аса қажеттіліктен, қажетті қорғаныстан, сондай-ақ мемлекеттік органның мемлекеттік қызметшіге берілген мүлікті сақтау үшін тиісті жағдайларды қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерін орындамау нәтижесінде туындаса, алынып тасталады.

51-бап. Мемлекеттік қызметшіні міндеттерін атқарудан у а қ ы т ш а ш е т т е т у

Мемлекеттік қызметші мына жағдайларда:

1) Қазақстан Республикасының қылмыстық-процестік заңнамасында белгіленген тәртіпте, – қылмыстық іс жүргізетін орган;

2) қызметтік тексеру жүргізілген жағдайда – лауазымға тағайындау және лауазымнан шығару құқығы бар адам (орган) немесе оған уәкілеттік берілген жауаптылық туралы мәселе шешілгенге дейін еңбекақысын сақтай отырып, бір айдан аспайтын мерзімге қызметтік міндеттерді орындаудан уақытша шеттетілуі мүмкін.

Мемлекеттік қызметшіні қызметтік міндеттерін орындаудан уақытша шеттету туралы актіні лауазымдық өкілеттігіне сәйкес оған құқығы бар адам (орган) немесе осы өкілеттік берілген өзге адам (орган) шығарады.

8-тарау. Мемлекеттік қызметшілердің этикасы

52-бап. Мемлекеттік қызметшілерге қызмет этикасын сақтау жөнінде қойылатын талаптар

1. Мемлекеттік қызметшілер:

1) заңдылық қағидатын, Қазақстан Республикасы Конституциясының, заңдары мен

өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын басшылыққа алуға;

2) мемлекеттік саясатты жақтауға және оны жүйелі түрде жүзеге асыруға, өзінің іс-әрекетімен мемлекеттік биліктің беделін нығайтуға, қоғам институттарының беделін түсіретіндей іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге;

3) мемлекеттік қызметке, мемлекетке және оның институттарына қоғам сенімін сақтауға және нығайтуға;

4) жалпыға ортақ моральдық-этикалық нормаларды сақтауға;

5) Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздеріне құрметпен қараудың үлгісі болуға;

6) қарамағындағы мемлекеттік қызметшілерден олардың қызметтік міндеттерінен тыс тапсырмалар орындауды талап етпеуге;

7) айқындалған өзге этикалық нормаларды және ережелерді сақтауға міндетті.

2. Этикалық нормалар мен қағидаларды бұзу осы Заңда белгіленген тәртіптік жауаптылыққа әкеп соғады.

3. Мемлекеттік қызметшілердің этикалық нормалар мен қағидаларды сақтауына мониторинг жүргізуді және бақылауды этика жөніндегі уәкіл жүзеге асырады. Этика жөніндегі уәкіл туралы ережені Қазақстан Республикасының Президенті бекітеді.

Этика жөніндегі уәкілдің қызметін үйлестіруді және әдістемелік сүйемелдеуді уәкілетті орган немесе оның аумақтық бөлімшелері жүзеге асырады.

53-бап. Мемлекеттік қызметтің беделіне нұқсан келтіретін тәртіптік бұзушылықтар

1. Осы Заңда мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік қызметтің беделіне нұқсан келтіретін тәртіптік бұзушылықтар мынадай әрекеттері:

1) өзге мемлекеттік органдардың, ұйымдардың қызметіне заңсыз араласу;

2) өзінің қызметтік өкілеттіліктерін жеке өзінің немесе жақын туыстарының, жекжаттарының материалдық қажеттіліктерін қанағаттандырумен байланысты мәселелерді шешуге пайдалану;

3) мемлекеттік қызметке кіру және жоғарылау кезінде заңда көзделмеген артықшылықтар беру (тамыр-таныстық, отбасылық жақындық);

4) шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде заңды және жеке тұлғаларға заңсыз артықшылықтар көрсету;

5) кәсіпкерлік және табыс табумен байланысты өзге де қызметтерді жүзеге асыруда кімге болмасын заңда көзделмеген кез келген жәрдем көрсету;

6) мемлекеттік функцияларды атқару кезінде алынған ақпаратты, егер мұндай ақпарат ресми таратылуға жатпайтын болса, оны жеке және топтық мүдде үшін пайдалану;

7) жеке және заңды тұлғаларға ұсынылуы заңда көзделген ақпаратты негізсіз бермеу немесе оны іркіп қалу, дәйексіз және толық емес ақпаратты беру;

8) ақпаратты жеке және заңды тұлғалардың ұсынуын сол адамдардың талап етуі

з а ң н а м а м е н

к Ө з д е л м е с е ;

9) жекелеген кандидаттардың сайлау қорларына мемлекеттік қаржылық және материалдық ресурстарды беру ;

10) жоғары тұрған ресми адамдардың лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып мүліктік пайда, игіліктер не артықшылықтар алу үшін осы адамдарға сыйлықтар беру және қызметтік емес қызметтер көрсету ;

11) жеке және заңды тұлғаларға олардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруға ашық кедергі жасау ;

12) «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік бақылау және қадағалау туралы» Заңының 23-бабы 1), 2), 3), 4) және 7) тармақшаларында және 28-баптың 2-тармағы 2), 6) және 8) тармақшаларында көзделген жеке кәсіпкерлік субъектілеріне қатысты тексеру ұйымдастыру мен оны жүргізу талаптарын өрескел бұзу ;

13) кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғаларға осындай қызметті мемлекеттік реттеуге, сондай-ақ оны бақылау мен қадағалауға өкілеттік беру ;

14) мемлекеттік бақылау мен қадағалау функцияларын мемлекеттік орган мәртебесі жоқ ұйымдарға беру ;

15) қызметі немесе жұмысы жөнінен жоғары немесе төмен тұрған не өздерімен өзге де түрде тәуелді лауазымды адамдармен ақша немесе өзге де мүлік салу сипатындағы құмар ойындар ойнауға қатысу ;

16) егер заңнамада өзгеше көзделмесе, өзінің мемлекеттік және соған теңестірілген функцияларын атқару үшін одан тиісті функцияларды атқармайтын ұйымдардан, сондай-ақ жеке тұлғалардан ақша, қызметтер көрсету және өзге нысандарда кез келген сыйақы алу. Аталған адамның келісімінсіз мемлекеттік қызметшінің шотына түскен, сондай-ақ осы тармақшаның бірінші абзацын бұза отырып, тиісті функцияларды атқарумен байланысты ақша осындай қаражаттардың түсу жағдайлары туралы тиісті мемлекеттік кіріс органдарына түсініктеме беріле отырып, оларды анықтағаннан кейін екі аптадан аспайтын мерзімде республикалық бюджетке аударуға жатады ;

17) мемлекеттік және оған теңестірілген функцияларды атқаруға байланысты немесе қызмет бойынша өздеріне тәуелді адамдардан жалпылай қолдаушылық немесе қызметін пайдаланып жаба тоқушылық жасағаны үшін сыйлықтар немесе көрсетілетін қызметтерді алу ;

Аталған адамның келісімінсіз түскен сыйлықтар, сондай-ақ осы тармақшаның бірінші абзацын бұза отырып тиісті функцияларды орындаумен байланысты алынған сыйлықтар жеті күн мерзімде арнайы мемлекеттік қорға қайтарымсыз тапсырылуға жатады, ал осындай жағдайларда адамға көрсеткен қызметтер оған республикалық бюджетке ақша қаражатын аудару арқылы төленуі тиіс. Сыйлық түскен адам жоғары тұрған лауазымды адамның келісімімен оларды көрсетілген қордан тиісті жердегі нарықтық бөлшек сауда бағасымен сатып алуға құқылы. Сыйлықтарды сатудан түскен ақша қаражатын арнайы мемлекеттік қор республикалық бюджетке аударылады ;

18) мынадай сапарларды қоспағанда:
зайыбының (жұбайының), туыстарының шақыруы бойынша олардың есебінен;
өзге де жеке тұлғалардың шақыруы бойынша (жоғары тұрған лауазымды тұлғаның
немесе органның келісімімен), егер олармен қарым-қатынастары шақырылғандардың
қызметтік жұмысының мәселелерін қозғамаса;

Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына сәйкес немесе Қазақстан
Республикасының мемлекеттік органдары мен шетелдік мемлекеттік органдардың
арасындағы өзара уағдаластықта тиісті мемлекеттік органдардың және (немесе)
халықаралық ұйымдардың қаражатының есебінен жүзеге асырылатын;

жоғары тұрған лауазымды адамның немесе органның келісімімен ғылыми,
спорттық, шығармашылық, кәсіби, гуманитарлық іс-шараларға ұйымдардың қаражаты
есебінен, оның ішінде осындай ұйымдардың жарғылық қызметтері шеңберінде жүзеге
асырылатын сапарлар;

19) кредиттерді, несиелерді, бағалы қағаздарды, жылжымайтын мүлікті және өзге де
мүлікті алуда заңнамада көзделмеген артықшылықтарды пайдалану мемлекеттік
қызметтің беделіне нұқсан келтіретін этикалық құқық бұзушылықтар деп танылады.

2. Мемлекеттік қызметшінің отбасы мүшелері аталған тұлғаның қызметімен
байланысты, шетелдік және Қазақстан Республикасының жеке және заңды
тұлғаларының қаражаты есебінен сыйлықтар мен қызмет көрсетулерді, туристік,
емдеу-сауықтыру және өзге де сапарларға шақыруларды қабылдауға құқығы жоқ.
Мемлекеттік қызметші өзінің отбасы мүшелері заңсыз алған сыйлықтарды жеті күн
мерзімде арнайы мемлекеттік қорға қайтарымсыз тапсыруы және оның отбасы
мүшелері заңсыз пайдаланған қызмет көрсетулердің құнын республикалық бюджетке
ақша қаражатын аудару арқылы өтеуі тиіс.

54-бап. Мүдделер қақтығысы

1. Егер мүдделер қақтығысы бар болса, мемлекеттік қызметшінің лауазымдық
өкілеттіктерді жүзеге асыруына тыйым салынады.

2. Мемлекеттік қызметші мүдделер қақтығысын болғызбау және оны реттеу
бойынша шаралар қабылдауға тиіс.

3. Туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы
өзіне белгілі болған сәтте мемлекеттік қызметші өзінің тікелей басшысына немесе
мемлекеттік органның басшылығына бұл туралы жазбаша түрде хабарлауға міндетті.

Тікелей басшысы немесе мемлекеттік органның басшылығы мемлекеттік
қызметшінің өтініші бойынша немесе басқа көздерден ақпарат алған кезде, мүдделер
қақтығысын болғызбау және оны реттеу бойынша уақтылы шаралар қабылдауға, оның
ішінде:

1) оған байланысты мүдделер қақтығысы туындаған немесе туындауы мүмкін
мәселе бойынша мемлекеттік қызметшінің лауазымдық міндеттерін атқаруды басқа
адамға тапсыруға;

- 2) мемлекеттік қызметшінің лауазымдық міндеттерін өзгертуге;
- 3) мүдделер қақтығысын болғызбау бойынша тиісті шараларды қолдануға тиіс.
4. Мемлекеттік қызметші, оның тікелей басшысы және мемлекеттік органның басшылығы өздеріне белгілі болған мүдделер қақтығысын болғызбау және оны реттеу бойынша шаралар қабылдамағаны үшін тәртіптік жауаптылыққа тартылады.

55-бап. Мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекеттері

1. Мемлекеттік қызметшілер сыбайлас жемқорлық көріністеріне қарсы тұруға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға не әрекеттерге жол бермеуге тиіс.

2. Мемлекеттік қызметшілер басқа мемлекеттік қызметшілер тарапынан болатын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілерінің жолын кесуге тиіс.

3. Мемлекеттік қызметші, егер сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы дәйекті ақпараты болса, мұндай құқық бұзушылықты болғызбау және тоқтату жөнінде қажетті шаралар қолдануға, оның ішінде жоғары тұрған басшыға, өзі жұмыс істейтін мемлекеттік органның басшылығына, уәкілетті мемлекеттік органдарға жазбаша нысанда дереу хабарлауға тиіс. Мемлекеттік қызметші өзін басқа адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы да аталған адамдар мен органдарға жазбаша нысанда дереу хабарлауға міндетті.

Мемлекеттік органның басшылығы ақпаратты алған күннен бастап бір ай мерзімде мемлекеттік қызметшінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, өзін осы бұзушылықтарды жасауға көндіру жағдайлары туралы мәлімдеулері бойынша шаралар қолдануға, оның ішінде тексерулер ұйымдастыру және уәкілетті органдарға өтініштер жолдау арқылы шаралар қолдануға міндетті.

4. Мемлекеттік органның басшылығы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың, өзін осы бұзушылықтарды жасауға көндірудің анық жағдайлары туралы хабарлаған мемлекеттік қызметшіні оның құқықтарына, заңды мүдделеріне қысым жасайтын қудалаудан қорғау жөнінде шаралар қолдануға міндетті.

5. Мемлекеттік қызметшілер жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қиындататын іс-әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеуге тиіс.

6. Мемлекеттік қызметшіге сыбайлас жемқорлық жасаған деп көпшілік алдында негізсіз айып тағылған жағдайда, ол осындай айыптауды анықтаған күннен бастап бір ай мерзімде оны теріске шығару жөнінде шаралар қолдануға тиіс.

9-тарау. Мемлекеттік қызметшілердің, олардың отбасы мүшелерінің әлеуметтік кепілдері

56-бап. Мемлекеттік қызметшілердің еңбегіне ақы төлеу

1. Мемлекеттік қызметшілердің еңбегіне төленетін ақы қызметтік міндеттерін сөзсіз

және тиянақты атқаруы үшін жеткілікті материалдық жағдайды қамтамасыз етуге, мемлекеттік органдарды білікті және тәжірибелі кадрлармен жасақтауға жәрдемдесуге, олардың адал да бастамашыл еңбегін ынталандыруға тиіс.

2. Еңбекақы мемлекеттік қызметшінің істейтін жұмысының сипатына, көлеміне және нәтижелеріне байланысты сараланып анықталады.

3. Мемлекеттік қызметшілердің еңбегіне ақы төлеу Қазақстан Республикасының Президенті бекітетін Еңбекке ақы төлеудің бірыңғай жүйесі негізінде жүзеге асырылады.

Бонустарды төлеу, мемлекеттік қызметшілерге материалдық көмек көрсету, сондай-ақ «Б» корпусы мемлекеттік әкімшілік қызметшілерінің лауазымдық жалақысына үстемеақыны белгілеу тәртібі мен шарттарын Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

4. Мемлекеттік қызметшілердің еңбегіне ақы төлеу республикалық және жергілікті бюджеттердің қаражаты есебінен жүргізіледі.

5. Мемлекеттік қызметшілердің еңбекақысы мен оларға төленетін басқа да төлемдер Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен индекстелуге жатады.

57-бап. Мемлекеттік қызметшілердің демалысы

1. Мемлекеттік қызметшілерге сауықтыру үшін екі лауазымдық айлықақысы мөлшерінде жәрдемақы төленіп, ұзақтығы күнтізбелік отыз күнге ақы төленетін жыл сайынғы еңбек демалыс беріледі.

Тараптардың келісімі бойынша мемлекеттік қызметшілерге бірінші және одан кейінгі жылдардағы жұмыс үшін жыл сайынғы ақы төленетін демалыс жұмыс жылы ішінде кез келген уақытта беріледі.

Жыл сайынғы еңбек демалысы үшін ақы төлеу оның басталуына дейін үш күнтізбелік күннен кешіктірмей, ал кестеден тыс еңбек демалысы берілген жағдайда – ол берілген күннен бастап үш күннен кешіктірілмей жүргізіледі.

2. Мемлекеттік қызметшілердің қалауы бойынша жыл сайынғы ақы төленетін еңбек демалысы оларға бөліп-бөліп берілуі мүмкін. Бұл ретте, ақы төленетін жыл сайынғы демалыстың бір бөлігі демалыс ұзақтығының екі күнтізбелік аптасынан кем болмауға тиіс.

3. Мемлекеттік қызметшілерге Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында белгіленген тәртіппен, оның ішінде ол жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша мемлекеттік тапсырыс шеңберінде оқыған жағдайда, жалақысы сақталмайтын демалыс берілуі мүмкін.

4. Мемлекеттік орган басшысының не жауапты хатшының, аппарат басшысы немесе Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын өзге де лауазымды адамның шешімі бойынша мемлекеттік қызметшілер өздерінің келісімімен жыл сайынғы немесе қосымша демалыстан кері шақыртылып алынуы мүмкін.

Пайдаланылмаған демалыстың қалған бөлігі мемлекеттік қызметшілерге тиісті жылдың кез келген басқа уақытында беріледі не келесі жылдың демалысына қосылады.

58-бап. Мемлекеттік қызметшілерді зейнетақымен және әлеуметтік қамсыздандыру

Мемлекеттік қызметшілерді зейнетақымен және әлеуметтік қамсыздандыру Қазақстан Республикасының заңдарына және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес жүзеге асырылады.

59-бап. Мемлекеттік қызметшілерді әлеуметтік қорғау ш а р а л а р ы

1. Мемлекеттік қызметшілер Қазақстан Республикасының «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңына және өзге де нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген тәртіппен тұрғын үй мен қамтамасыз етіледі.

2. Тұрғын үй жағдайын жақсартуға мұқтаж мемлекеттік қызметшілерге жеке тұрғын үй құрылысы үшін жер учаскесі беріледі. Жер учаскесін беру шарттары Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалады.

3. Мемлекеттік қызметшілер және олармен бірге тұратын отбасы мүшелері белгіленген тәртіппен тиісті мемлекеттік денсаулық сақтау мекемелерінде медициналық қызмет көрсетуді пайдаланады.

4. Мемлекеттік орган таратылған (жойылған) жағдайда, мемлекеттік әкімшілік қызметшілерге кемінде үш жыл мемлекеттік қызмет өтілі болған кезде функциялары, өкілеттіктері және (немесе) штат бірліктері берілетін мемлекеттік органның есебінен төрт орташа айлық жалақысы мөлшерінде жұмыстан шығу жәрдемақысы төленеді не осы тармақта көрсетілген жағдайларда жұмыс ұсынылады.

5. Мемлекеттік органның қайта ұйымдастырылған кезде жаңадан құрылған мемлекеттік органның басшылығы қайта ұйымдастырылған мемлекеттік органның мемлекеттік әкімшілік қызметшілеріне олардың біліктілігіне сәйкес жұмыс ұсынады.

6. Басқа мемлекеттік органның, оның ішінде жойылған (таратылған) және (немесе) қайта ұйымдастырылған мемлекеттік органның функциялары, өкілеттіктері және (немесе) штат бірліктері берілген мемлекеттік орган берілген функцияларды, өкілеттіктерді орындап келген және осы штат бірліктерінде қызмет атқарған мемлекеттік әкімшілік қызметшілерге олардың біліктілігіне сәйкес жұмыс ұсынады.

Мемлекеттік әкімшілік қызметшілер жұмысқа орналасудан бас тартқан жағдайда, олар жұмыстан шығарылады. Бұл ретте, кемінде үш жыл мемлекеттік қызмет өтілі бар мемлекеттік әкімшілік қызметшілерге басқа мемлекеттік органның, оның ішінде жойылған (таратылған) немесе қайта ұйымдастырылған мемлекеттік органның функциялары, өкілеттіктері және (немесе) штат бірліктері берілген мемлекеттік орган төрт орташа айлық жалақысы мөлшерінде жұмыстан шығу жәрдемақысын төлейді.

7. Мемлекеттік органның штат саны қысқартылған кезде қысқартатын лауазымды атқарған мемлекеттік қызметшіге кемінде үш жыл мемлекеттік қызмет өтілі болған

кезде төрт орташа айлық жалақысы мөлшерінде жұмыстан шығу жәрдемақысы
т ө л е н е д і .

8. Мемлекеттік қызметші қайтыс болған жағдайда оның отбасы мүшелеріне мемлекеттік органдағы соңғы қызмет орны бойынша үш орташа айлық жалақысы мөлшерінде біржолғы жәрдемақы төленеді, бұл ретте, жәрдемақының мөлшері «Қазақстан Республикасында мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айрылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар туралы» Заңында белгіленгеннен төмен болмайды.

60-бап. Іссапар кезіндегі кепілдіктер мен өтемақылар

1. Мемлекеттік қызметшілерге Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен қызметтік, оның ішінде шет мемлекеттерге іссапарларға арналған
ш ы ғ ы н д а р ы
ө т е л е д і .

Мемлекеттік қызметшілерге іссапарда болған уақытына тәуліктік өтем алуға, межелі жеріне барып-қайту үшін жүріп-тұру, тұрғын үй-жай жалдау жөніндегі шығындарына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген кепілдіктер мен
қ ұ қ ы қ
б е р і л е д і .

2. Іссапарға жіберілген мемлекеттік қызметшілердің іссапардың барлық уақыты ішінде жұмыс орны (қызметі) мен орташа жалақысы сақталады.

61-бап. Дипломатиялық қызмет персоналына берілетін кепілдіктер мен өтемақылар

Дипломатиялық қызмет персоналына берілетін кепілдіктер мен өтемақылар Қазақстан Республикасы дипломатиялық қызметі жұмысының құқықтық негіздерін, сондай-ақ ұйымдастырылу тәртібін айқындайтын заңнамада белгіленеді.

10-тарау. Мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік қызметті тоқтатуы

62-бап. Мемлекеттік саяси қызметшілердің мемлекеттік қызметті тоқтатуы

Саяси лауазымды атқаратын мемлекеттік саяси қызметшінің өкілеттігі:

- 1) Қазақстан Республикасының азаматтығын жоғалтқан;
- 2) мемлекеттік орган таратылған (жойылған);
- 3) мемлекеттік саяси қызметші өзінің кірістері мен мүлкі туралы көрінеу жалған
м ә л і м е т т е р д і
ұ с ы н ғ а н ;
- 4) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген міндеттер мен шектеулерді
с а қ т а м а ғ а н ;
- 5) өзіне меншік құқығымен тиесілі мүлікті сенімгерлік басқаруға бермеген;
- 6) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған;
- 7) саяси мемлекеттік қызметшіге қатысты соттың айыптау үкімі заңды күшіне енген ;

8) мемлекеттік саяси қызметшінің өкілеттігін доғару туралы жеке жазбаша өтініші негізінде отставкасы қабылданған;

9) мемлекеттік саяси қызметшіні оның атқаратын лауазымына тағайындау (сайлау) құқығы берілген лауазымды адам (орган) тиісті шешім қабылдаған;

10) басқа жұмысқа ауысқан;

11) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адам немесе сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін бұрын жұмыстан шығарылған адам, сондай-ақ қылмыстық топ құрамында қылмыс жасаған адам мемлекеттік қызметке қабылданған;

12) қылмыстық топ құрамындағы қылмыстары туралы өзіне қатысты қылмыстық істі қылмыстық қудалау органы немесе сот Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің Ерекше бөлігінің тиісті бабында көзделген бас бостандығынан айыру түріндегі жазаның ең төменгі шегінің мерзімі аяқталғанға дейін Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатқан адам мемлекеттік қызметке қабылданған;

13) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны үшін қылмыстық істі Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатылған, сондай-ақ қылмыстық топ құрамындағы қылмысы үшін қылмыстық істі қылмыстық қудалау органының немесе соттың Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексі Ерекше бөлігінің тиісті бабында көзделген бас бостандығынан айыру түріндегі жазаның төменгі шегінің мерзімі аяқталғанға дейін Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатылған;

14) мемлекеттік қызметке кіру кезінде мемлекеттік қызметке қабылдаудан бас тарту үшін негіз болуы мүмкін көрінеу жалған құжаттар мен мәліметтер берілген;

15) Қазақстан Республикасының заңнамасында көрсетілген өзге де негіздер туындаған жағдайда тоқтатылады.

Мемлекеттік саяси қызметшінің өкілеттігі мемлекеттік орган қайта ұйымдастырылған, мемлекеттік қызметшілер саны немесе штаты қысқартылған, саяси лауазым әкімшілік лауазымға өзгертілген жағдайда тоқтатылуы мүмкін.

63-бап. Мемлекеттік саяси қызметшілердің отставкаға шығуы және қызметтен шығарылуы

1. Отставка дегеніміз мемлекеттік саяси қызметшінің тиісті мемлекеттік лауазымдағы міндеттерін атқаруды тоқтатуы, ол оның жазбаша өтініші негізінде жүзеге асырылады.

2. Отставканы мемлекеттік саяси қызметшіні осы лауазымға тағайындаған (сайлаған) мемлекеттік орган немесе лауазымды адам қабылдайды немесе одан дәлелді бас тартылады. Отставканы қабылдау немесе одан бас тартылу туралы шешім жазбаша

өтініш берілген күннен бастап бір ай мерзімде қабылданады. Отставкадан бас тартылған жағдайда саяси қызметші қызметтік өкілеттігін атқаруды жалғастыруға тиіс және оның қызметтен босауға құқығы бар.

3. Мемлекеттік саяси қызметшілер Конституцияда, осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамасында белгіленген негіздерде және тәртіппен отставкаға өтініш береді және отставкаға кетеді.

Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында отставкаға шығу негіздері қарастырылмаған болса, мемлекеттік саяси қызметшілер осы Заңда немесе Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында қарастырылған жалпы негіздер бойынша жұмыстан шығарылады.

4. Лауазымдық өкілеттігін өрескел бұзу, мемлекеттік қызметте болуға лайықсыз қылықтар жасау мемлекеттік саяси қызметшінің отставкаға шығуы үшін негіз бола алмайды, жұмыстан шығару үшін негіз болады. Мемлекеттік саяси қызметшілерді қызметтен шығарудың негіздері мен тәртібін Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

64-бап. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің мемлекеттік қызметті тоқтатуы

1. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің мемлекеттік қызметті тоқтатуы үшін:

1) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілігін қарау жағдайларын қоспағанда, олардың өз қалауы бойынша жұмыстан шығару туралы өтініш беруі;

2) басқа мемлекеттік лауазымға орналасуына байланысты;

3) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген зейнеткерлік жасқа толуы;

4) еңбек шарты мерзімінің аяқталуы не Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасымен және мемлекеттік қызмет туралы заңнамасымен көзделген негіздер бойынша еңбек шартының бұзылуы;

5) олардың Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өкілеттіктері мерзімдерінің аяқталуы;

6) олардың атқаратын лауазымдары саяси лауазымдарға не азаматтарды Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жергілікті өкілді органдар тағайындайтын немесе сайланатын лауазымдарға өзгеруі;

7) мемлекеттік әкімшілік қызметшілердің өз кірістері мен мүлкі туралы көрінеу жалған мәлімет беруі;

8) Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленген міндеттер мен (немесе) шектеулерді сақтамауы;

9) меншік құқығымен заңды түрде тиесілі ақшаны, сондай-ақ мүліктік жалдауға берілген мүлікті қоспағанда, коммерциялық ұйымдардың және басқа мүліктің жарғылық капиталындағы пайдаланылуы кіріс алуға алып келетін үлестерді, акцияларды (акцияны) сенімгерлік басқаруға бермеуі;

- 10) Қазақстан Республикасының азаматтығын жоғалтуы;
- 11) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықты жасауы;
- 12) қылмыс не қасақана қылмыстық теріс қылық жасағаны үшін соттың айыптау үкімінің заңды күшіне енуі;
- 13) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамның немесе сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін бұрын жұмыстан шығарылған адамның, сондай-ақ қылмыстық топ құрамында қылмыс жасаған адамның мемлекеттік әкімшілік лауазымға қабылдануы;
- 14) қылмыстық топ құрамындағы қылмыстары туралы өзіне қатысты қылмыстық істі қылмыстық қудалау органы немесе сот Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің Ерекше бөлігінің тиісті бабында көзделген бас бостандығынан айыру түріндегі жазаның ең төменгі шегінің мерзімі аяқталғанға дейін Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатқан адамның мемлекеттік әкімшілік лауазымға қабылдануы;
- 15) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасағаны үшін қылмыстық істі Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатылуы, сондай-ақ қылмыстық топ құрамындағы қылмысы үшін қылмыстық істі қылмыстық қудалау органының немесе соттың Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексі Ерекше бөлігінің тиісті бабында көзделген бас бостандығынан айыру түріндегі жазаның төменгі шегінің мерзімі аяқталғанға дейін Қазақстан Республикасы Қылмыстық-процестік кодексінің 35-бабының бірінші бөлігі 3), 4), 9), 10) және 12) тармақшаларының немесе 36-бабының негізінде тоқтатуы;
- 16) мемлекеттік қызметке кіру кезінде мемлекеттік қызметке қабылдаудан бас тарту үшін негіз болуы мүмкін көрінеу жалған құжаттар мен мәліметтерді беруі;
- 17) мемлекеттік лауазымға тағайындалу кезінде осы Заңда белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі;
- 18) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік әкімшілік лауазымды конкурстан тыс атқаруы;
- 19) аттестаттаудың теріс нәтижелері;
- 20) осы Заңда айқындалған тәртіп негізінде, олардың қызметін бағалаудың қанағаттанғысыз нәтижелері;
- 21) мемлекеттік қызметке нұқсан келтіретін этикалық нормаларды бұзу;
- 22) Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де негіздемелер негіз болып табылады.
2. «А» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметшісінің мемлекеттік қызметті тоқтатуына уәкілетті комиссияның ұсынымы негізінде қабылданатын лауазымға тағайындау және лауазымынан босату құқығына ие адамның (органның) шешімі негіз

3. Осы баптың 1-тармағының 7), 8), 9), 11), 12), 13), 14), 15), 16) тармақшаларына сәйкес жұмыстан шығарылған адамдар теріс себептермен шығарылған болып танылады .

4. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді шығаруды мемлекеттік органның мемлекеттік әкімшілік лауазымға қабылдау құқығына ие тиісті лауазымды адам осы Заңға сәйкес белгіленген тәртіппен жүргізеді.

5. Қызметтен шығарумен келіспеген жағдайда мемлекеттік әкімшілік қызметшінің жоғары тұрған басшылық алдында, уәкілетті органға немесе оның аумақтық бөлімшелеріне шағымдануға, сондай-ақ өзінің құқықтары мен бостандықтарын сот арқылы қорғауға құқығы бар .

6. Мемлекеттік саяси қызметшілердің, сондай-ақ мемлекеттік органдардың мемлекеттік әкімшілік қызметшілер болып табылатын басшыларының ауысуы жаңадан тағайындалған мемлекеттік саяси және (немесе) әкімшілік қызметшілердің бастамасы бойынша мемлекеттік әкімшілік қызметшінің атқарып отырған лауазымдағы мемлекеттік қызметін тоқтатуы үшін негіз бола алмайды.

11-тарау. Өзге де мәселелер

65-бап. Мемлекеттік қызметке қайта орналасу

1. Мемлекеттік қызметтен шығарылған адамдардың жұмыстан шығару туралы шешімді жоғары тұрған басшылық алдында, уәкілетті органға немесе оның аумақтық бөлімшелеріне немесе сотқа шағымдануға құқығы бар.

Адамның мемлекеттік қызметке қайта орналасуы, егер оның өтініші соттың айыпсыз деп таныған ақтау үкімі күшіне енген не ақтау негіздері бойынша қылмыстық істің тоқтатылуы туралы қаулы шығарылған кезден бастап үш ай ішінде берілген болса , ол өтінішпен жүгінген күннен бастап бір ай мерзімнен кешіктірілмей жүргізіледі.

2. Мемлекеттік қызметші сот шешімімен лауазымына қайта орналасқан жағдайда, осы негіздер бойынша аталған лауазымнан шығарылған адам үш ай ішінде мемлекеттік қызмет туралы заңнамасымен белгіленген тәртіппен ішкі конкурстарға қатысуға құқығы бар .

3. Мемлекеттік органнан қылмысы үшін айыпталуына байланысты жұмыстан шығарылған, кейіннен тиісінше ақталған лауазымына қайта орналасқан мемлекеттік қызметшілерге жұмыста мәжбүрлі түрде болмаған уақытына Қазақстан Республикасының қылмыстық іс жүргізу заңнамасында белгіленген тәртіппен қылмыстық процесті жүргізген органдардың заңсыз әрекетімен келтірілген зиян өтеледі .

4. Мемлекеттік қызметші жұмыстан заңсыз шығарылған жағдайда, осыған байланысты оған келтірілген залал жұмыстан босатылған мемлекеттік органдардың

есебінен толық көлемде өтелуге жатады.

Жұмыстан заңсыз шығарылған мемлекеттік қызметшілер біліктілік талаптарына сай келген жағдайда бұрынғы (оның келісімімен – соған тең) лауазымға қайта орналасады және жұмыстан заңсыз шығарылған кейін қол жеткізе алмаған барлық құқықтармен қамтамасыз етіледі. Бұл кезең мемлекеттік қызмет өтіліне қосылады.

66 - б а п . А т т е с т а т т а у

1. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді аттестаттау, оның тәртібін, мерзімін және аттестатталатын мемлекеттік қызметшілердің санатын айқындайтын Қазақстан Республикасы Президентінің шешімімен өткізіледі.

2. Мемлекеттік әкімшілік қызметшілерді аттестаттауды өткізу үшін құрамы бес адамнан кем болмайтын аттестаттау комиссиясы құрылады. Аттестаттау комиссиясын т ө р а ғ а б а с қ а р а д ы .

3. Аттестаттау қорытындысы бойынша аттестациялық комиссия:
1) атқаратын лауазымына сай келеді және лауазымында жоғарылату ұсынылады;
2) атқаратын лауазымына сай келеді;
3) атқаратын лауазымына сай келмейді және лауазымын төмендету ұсынылады;
4) атқаратын лауазымына сай келмейді және жұмыстан шығару ұсынылады деген ш е ш і м д е р д і ң б і р і ң қ а б ы л д а й д ы .

4. Аттестациялық комиссия мәжілісіне дәлелсіз себептермен екі рет келмеген мемлекеттік әкімшілік қызметшілер жұмыстан шығарылуға ұсынылады.

5. Аттестаттаудан өтпеген және (немесе) мемлекеттік органдарда өзге де, оның ішінде төмен тұрған лауазымдарда қызмет етуден бас тартқан мемлекеттік әкімшілік қызметшілер жұмыстан шығарылуға жатады.

6. Аттестаттау қорытындысы бойынша лауазымын жоғарылату жоғары тұрған бос мемлекеттік лауазым болған және мемлекеттік әкімшілік қызметші аталған лауазымға белгіленген біліктілік талаптарына сай келген жағдайда конкурстық іріктеусіз жүзеге а с ы р ы л а д ы .

7. Аттестаттау қорытындысы бойынша қабылданған аттестациялық комиссияның шешімі мемлекеттік әкімшілік қызметшіні жоғары тұрған лауазымға жоғарылату, мемлекеттік әкімшілік қызметшінің лауазымын төмендету немесе оны шығару үшін н е г і з б о л ы п т а б ы л а д ы .

8. Аттестациялық комиссияның шешіміне мемлекеттік қызметші мемлекеттік органның басшысына немесе сот тәртібімен шағымдана алады.

67-бап. Мемлекеттік органдарға шетелдік қызметкерлерді т а р т у

1. Мемлекеттік органдар уәкілетті комиссияның шешімімен Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес шетелдік қызметкерлерді жұмысқа қабылдай алады. Шетелдік қызметкерлер мемлекеттік лауазымдарға орналаса алмайды және лауазымды адам бола алмайды.

Шетелдік қызметкерлердің лауазымдарын уәкілетті комиссияның келісімімен мемлекеттік органдар белгілейді. Мемлекеттік органдармен қабылданған шетелдік қызметкерлердің жұмысының сапасы бойынша дербес жауапкершілік мемлекеттік органның басшысына жүктеледі.

2. Шетелдік қызметкерлер мемлекеттік органдарға жұмысқа қабылдау кезінде Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік органдарының арнайы тексеруінен өтеді. Аталған тексеруді өткізудің тәртібі мен мерзімін Қазақстан Республикасының Президенті айқындайды.

3. Шетелдік қызметкерлерді жұмысқа тарту тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайды.

68-бап. Мемлекеттік қызмет саласындағы халықаралық ынтымақтастық

Мемлекеттік қызмет саласындағы халықаралық ынтымақтастық шетелдік және халықаралық ұйымдардың қатысуымен мемлекеттік қызметті одан әрі дамытуға және жетілдіруге бағытталған бастамаларға, бағдарламалар мен жобаларға Қазақстан Республикасы уәкілетті органының қатысуы арқылы жүзеге асырылады.

Халықаралық ынтымақтастық:

1) мемлекеттік қызмет саласындағы халықаралық ұйымдарды құру және олардың қызметіне қатысу;

2) мемлекеттік қызметшілерді шетелдерде оқыту;

3) шетелдік мемлекеттік қызметшілерді және өзге адамдарды Қазақстан Республикасында оқыту;

4) мемлекеттік қызмет мәселелері бойынша бірлескен зерттеулерді жүзеге асыру бағыттарын қамтиды.

69-бап. Мемлекеттік қызметті өткерудің өзге де мәселелері

Мемлекеттік қызметті өткерудің осы Заңда реттелмеген өзге де мәселелері Қазақстан Республикасының заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінде регламенттеледі.

12-тарау. Қорытынды ережелер

70-бап. Мемлекеттік қызметті қаржылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету

Мемлекеттік қызметті қаржылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіппен мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

71-бап. Өтпелі ережелер

1. «Б» корпусының мемлекеттік әкімшілік қызметінің кадр резервіне енгізілген

азаматтар осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін «Б» корпусы кадр резервінде болу бір жылдық мерзімі аяқталуына дейін конкурс тәртібі өткізілмей «Б» корпусы мемлекеттік әкімшілік лауазымдарына тағайындалуы мүмкін.

2. Осы Заңның 14-бабының 6-тармағы бірінші абзацының ережелері 2017 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданыста болады.

72-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

2. «Мемлекеттік қызмет туралы» 1999 жылғы 23 шілдедегі № 453 Қазақстан Республикасы Заңының күші жойылды деп танылсын (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1999 ж., № 21, 773-құжат; 2001 ж., № 13-14, 170-құжат; 2003 ж., № 4, 24-құжат; № 18, 142-құжат; 2005 ж., № 14, 61-құжат; 2007 ж., № 9, 67-құжат; № 17, 140-құжат; № 19, 147-құжат; 2009 ж., № 24, 122, 126-құжат; 2010 ж., № 24, 148-құжат; 2011 ж., № 11, 102-құжат; № 20, 158-құжат; 2012 ж., № 5, 36-құжат; № 13, 91-құжат; № 21-22, 123-құжат; 2013 ж., № 8, 50-құжат; № 14, 75-құжат; 2014 ж., № 1, 4-құжат; № 16, 90-құжат).

Қазақстан Республикасының

Президенті